Ժ· ՏԱՐԻ 2900 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 25 ՀՈՌԻ 4386 4 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1893 6 ՐԷՊԻՒԼ ԱԽԸՐ 1311 ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Կ· Պոլիս

درعليه‌ده غلطه‌ده آره‌ولك غزته‌سی اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
Քաղաքական եւ Ազգային

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ· Պոլսոյ համար Տարեկան յանձնուած տունը 150
» » Վեցամսեայ » 75
» » Եռամսեայ » 40
Օսմ· երկիրներէ Տարեկան 56
» » Վեցամսեայ 28
Ընծիր թուղթի վրայ ...... Տարեկան Օսմ· Ոսկի 2
Դաւառաց թղթատարէ ...... Ղրուշ 50

Խմբագրութեանս ուղղուած նամակ կամ այլ գրութիւն ետ չի տրուիր·

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ· ՊՈԼԻՍ, 4/16 ՀՈԿՏ· 1893

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՖՐԱՆՍՈՒՀԻՔ իրենց նուէրները ղրկեցին Ավէլանէ ծովակալին և անոր նաւազներուն։ Տիկին Աստան իր առաջարկութեամբ հաւաքուած այս նուէրներն անձամբ առաւ տարաւ Թուլոն։ Ցանձնեց 2,138 ապարանջան (—) ռուս նաւաստեաց կիներուն, քոյրերուն և աղջիկներուն համար (Քրիստոֆլ և Թուլի արձանագրութեամբ), քայլեր (—) սպայից կիներուն համար, ոսկեայ խաչեր յունական ձեւով՝ ռուսական մարտանաւուց մէջ պաշտօնավարող եկեղեցականաց համար, և աղամանդեայ քայլեր Ավէլանէ ծովակալին երկու աղջիկ զաւակներուն համար, ամենուն ալ տուփերուն վրայ նշանակուած ըլլալով թէ Ֆրանսայի կանանց նուէրն է ռուս կիներուն։ Ավէլանէ ծովակալ, ի Փարիզ տեղեկանալէ յետոյ Թուլոնի և Փարիզի հանդիսից կարգադրութեան, խնդրած է որ ի Թուլոն երեկոյթ մը յատկացուի այն պարահանդէսին համար զոր իր գլխաւոր մարտանաւերուն մէջ կ'ուզէ տալ ի պատիւ Ֆրանսացւոց, հրաւիրելով Ֆրանսական ընկերութեան պատկանող ամենէն պատուաւոր ընտանիքները։

ԻՏԱԼԻԱ·— Գերման կառավարութեան յանձնարարութեան համեմատ, իտալեան կառավարութիւնը ձեռնարկեր է իր նաւախմբին մէջ ինչ ինչ բարեփոխումներ ի գործ դնել։ Գերմանիոյ նաւային մարզանքները դիտելէ յետոյ, Պ· Պերգօլօ տեղեկագիր մը մատուցեր է իտալեան կառավարութեան։ Իտալիա նոր մարտանաւեր պիտի չշինէ։

ԲԱՐԵԳՈՐԾՈՒԹԻՒՆ·— Լոնտոնի լրագիրք բարեգործութեան հրաւէր կ'ուղղեն անգլիացի հասարակութեան, նկարագրելով Մալթիոյ երկրաշարժէն վնասուած ժողովրդեան վիճակն, և ծանուցանելով թէ Անգլիացիներէն ով որ ուզէ այս խղճալեաց մարդասիրական նպաստ մ'ընել, կարող է իր դրամը ղրկել Տիֆլիսի անգլ· գեր-հիւպատոս Պ· Թովմաս Պօյաճեանի, որ ղրկուած նպաստներն իրենց նպատակին պիտի գործածէ հաւատարմաբար և անխտրաբար։ Անգլ· լրագիրք այս առթիւ կը յիշեն թէ Մալթիոյ երկրաշարժէն իրենց կեանքը կորսուած են 915 անձինք, և վնասուած են 328 անձինք։ 4,643 տուներ բոլորովին փլած են, և 4,801 ուրիշ տուներ անբնակելի եղած են։ Ցանուտէրներուն մէկ երրորդն այնքան աղքատ են որ չեն կարող իրենց տուները նորոգել, և եթէ ասոնց համար բնակարան չհայթայթուի, կամ եթէ օգնութիւն չըլլայ իրենց տուները նորոգելու, կը վախցուի որ ձմեռը շատ խեղճ պիտի ըլլան, և գուցէ համաճարակներ ալ ծագին իրենց մէջ, ինչպէս ժանտատենդ, թոքատապ, փորլուծ, ջերմ, ծաղիկ, ևն։ Անգլ· լրագիրք կը գովեն Վեհ· Սուլթանին կողմէ նպաստ ղրկուիլն, և կը յիշեն թէ՝ Ն· Կ· Վեհափառութեան կողմէ նպաստամատոյց յանձնախումբ մը կազմուելուն վրայ՝ բարեկեցիկ անձինք ոմանք եւս օգնութիւն ղրկեցին։ Բայց տակաւին կարօտութիւններ կան լցնելու, աւերումներ կան դարմանելու, և եթէ Անգլիացիներուն կողմէ ալ օգնութիւն ըլլայ, մարդասիրական գործ մը կատարուած կ'ըլլայ։

Պ· ԱԼՖԷՆ ՎԱԼԱՊՐԷԿ, հրեայ մատենագիրը, Ֆրանսական գրականութեան մէջ հանրածանօթ է իր թատերախաղերով, մանաւանդ իր վէպերով։ Այս մտացի և զուարթախօս գրագէտ, Փարիզեան Պուլվառի ճշմարիտ պտուղն ու զարդն, յանկարծակի ներշնչում մ'ունեցեր է, և թողլով թեթեւ գրականութիւնը, թողլով վէպական ու հեգնական գրուածներն և ընդհանրապէս աշխարհիկ գրականութիւնն, սկսեր է պարապիլ հոգեւոր գրականութեամբ· ոչ թէ պէտք հրեայ ցեղով և հրեայ դաւանութեամբ, բայց համոզուեր է Քրիստոնէութեան ճշմարտութեան, և Յիսուսի Քրիստոսի վրայ ուսումնասիրութիւն մ'ընելու և վարդապետութիւնը գովելու փառաւորելու համար հեղինակութեան նիւթեր հաւաքել և կարգի դնել կը զբաղի այժմ։ Ինք կ'ըսէ թէ այս բարձր նիւթեր հիմակ այնքան կ'զբաղեցնեն իր միտք որ հաւանական է զի այլ եւս վէպական գրականութեամբ չպարապի։ Իր նախկին ազատախոհութիւն տեղի տուած է կատարեալ կրօնական ոգւոյ։ Զայս կ'արտայայտէ այժմ ո՛չ միայն իր ընթերցումներով, իր ուսումնասիրութեամբ, այլ և իր աւելի լուրջ վարքով ու բարքով։

ԵԶԱԿԱՆ ԼՐԱԳԻՐ ՄԸ·— Այս օրերս բեւեռային գործեր նորէն ուշադրութեան առարկայ եղած ըլլալով, անգլ· լրագիրք կը խօսին Արջային շրջանին մէջ հրատարակուած թերթի մը վրայ, որ տեսակին մէջ մէկ հատիկ է։ Հոն ուր Պեհրինկի ծովը կը միանայ Արջային Ովկիանոսին որ ծածկած է Հիւսիսային Բեւեռն, Ալասքայի «Հրուանդան Կալեսի իշխանին» անուն երկրին վրայ, Էսքիմօներու գիւղի մը մէջ, միսիոնարական վարժարանի մը յարակից, կայ Էսքիմօյի Լրաբեր անուն թերթիկ մը, 8 անգլ· մատնաչափ լայնք, 12 մատնաչափ երկայնքով, թանձր սպիտակ թղթի մը մէկ կողմին վրայ տպուած, մասնաւոր գործիքով։ Որովհետեւ տարին մէկ շոգենաւ միայն նամակ կամ ապրանք կը տանի հոն և տարին մէկ շոգենաւ միայն կուգայ անտի աշխարհի բնակելի մասերուն, յիշեալ թերթն ալ տարին մէկ թիւ միայն կը հրատարակէ, Էսքիմօներուն և բեւեռային գործերուն և երեւոյթներուն վրայ վերջին «նորութիւնները» հաղորդելով։ Շրջապատող երկիրն ո՛չ միայն ցուրտ է, այլ եւ ամայի։ Փայտի եւ ատաղձի հետքն անգամ չկայ։ Բայց այն փոքրիկ թերթ մեծ թերթերու փառասիրութիւնն ունի։ Իւր խորագրին տակ գրած է այս երկրորդ խորագիր՝ «Այս Լոյսի Ճառագայթ ...» բան մը որ դժուարահասկնալի չէ, իմէ գետ ուրիշ թերթ չգտնուելով աշխարհի այդ հիւսիսային ծայրին։ Երկրորդ խորագրով մը կը ծանուցանէ թէ «...» Թերթին բաժանորդներն են ..., ..., ..., ..., ... — Խմբագրական մը նուիրուած է ...

ԲՈՂՈՔԱԿԱՆՆ Ի ՇԻԿԱԿՕ·— Շիքակոյի մէջ համախմբեալ «Եկեղեցական Համաժողովոյն» գործողութեանց համբաւաշխութիւնը մի քիչ խանգարեցաւ ճաբոնցի Պռոտեստական քարոզիչ Պ· Հօ... անգլիերէն ճառախօսութեամբ, որով հեզնօրէն շնորհակալութիւն յայտնելով իւր ամերիկացի ունկնդրաց՝ մինչեւ Ճաբոն միսիոնար ղրկելնուն համար, ըսաւ թէ իրենք քիչ մը չսարեցալ են ուշադրաւ տարբերութիւններ նշմարելով քրիստոնէական վարդապետութեան և Քրիստոնէից վարք ու բարքին մէջ։ Երբ Ճաբոն իւր չափաց գիտակցութիւնը չունէր դեռ՝ սնոփոտ ըլլալով դիւանագիտական յարաբերութեանց, Ճաբոնի հետ կնքուած է դաշնագիր մը որով շատ մը դասեր օտարաց ձեռամբ կը տնօրինուին, և միշտ ի նպաստ օտարաց։ Սան Ֆրանչիսքոյի վարժարանաց անօրէնութիւնն հրամանագիր մը հանեց այս օրերս թէ ո՛չ մէկ ճաբոնցի աշակերտ պիտի ընդունուի։ Անցեալ տարի Ճաբոնցիք արտաքսուեցան Միացեալ Նահանգաց այն մասերէն որք նահանգային կազմակերպութիւն չեն ստացած դեռ (Territory)։ Սան Ֆրանչիսքոյի վաճառականք և գործարանատեարք խօսք մէկ ըրած են Ճաբոնցի չգործածելու։ Նոյն իսկ Ճաբոնի մէջ բնակութիւն հաստատած են Ամերիկացիներ որք իրենց տան ճակատին վրայ արձանագրած են թէ «Ճաբոնցի չի կրնար մտնել հոս»։ Այս տեսակ վարմունք Քրիստոնէայք ի՞նչպէս կը հաշտեցնեն իրենց քարոզած դաւանութեան հետ, հարցուց Պռոտեստականն, որ լուած և հաւատացած էր թէ Քրիստոնէութիւնը սիրոյ և գթոյ կրօնն է։ — Շիքակոյի կրօնային Համաժողովոյն 4,000 ունկնդիրք ներկայ եղած են։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ·— Հոնձքն այս տարի առատ չէ Գերմանիոյ մէջ, որմէ մասին մանաւանդ, և Գերմանիա պիտի հարկադրուի սովորականէն աւելի արմտիք բերել տալ օտար երկիրներէն։ Արդ, մաքսային ներկայ պայքարէն առաջ, Գերմանիա իր ձեռին տակ ունէր այս օտար բերքը· զի Ռուսիա դիւրաւ և շատով կը ղրկէր բոլոր ցորենն, հաճարն ու գարին զոր Գերմանիա պէտք ունէր օտար երկիրներէն բերել տալու։ Հիմա, բացառիկ մաքսին պատճառաւ զոր Գերմանիա դրաւ ռուսական ապրանաց վրայ, Գերմանք պիտի հարկադրին այս արմտիքը գնել Աւստրիայէն, Հունգարիայէն կամ Ռումանիայէն։ Հաւանական է ուրեմն որ հացը սղի Գերմանիոյ մէջ։ Նաեւ Թօրնէ կը հեադրուի թէ փայտի մեծ վաճառականութիւնն որ կ'ըլլայ այն քաղաքին մէջ ծանրապէս պիտի վնասուի Ռուսիոյ դէմ հռչակուած մաքսային պայքարին պատճառաւ։ 1811ին, Ռուսիա 578,701,000 մարքի բերք ղրկեց ի Գերմանիա, մինչ Գերմանիա միայն 145,336,000 մարքի բերք ղրկեց Ռուսիա։ Գերմանիա աւելի ղրկեց երկաթ, հանքային նիւթեր, մեքենայք, մինչ Ռուսիա աւելի ղրկեց երկրագործական բերքեր։ Հակառակ ապրի մաքսային պայքարին, կը հաւատան թէ համաձայնութեան մը պիտի յանգին մաքսային բանակցութիւնք ի Պերլին գերմանօ-ռուս պատուիրակաց միջեւ։ Հիմակուհիմա Աւստրիա-Հունգարիա կ'օգտի Ռուսիոյ և Գերմանիոյ մաքսային պատերազմէն։ Թէ՛ Ռուսիոյ և թէ Գերմանիոյ մէջ կան իսկ երկու կուսակցութիւնք· երկու երկիրներուն մաքսապաշտները չեն ուզեր մաքսային կարգադրութիւն, թէպէտ գլխաւոր ապրանքներ չանհրաժ· Բայց աւելի մեծ թիւ մը կը կազմեն անոնք որ կը փնտռեն այս առեւտրական յարաբերութեանց դադարումն։

ԿՆՈՒՆԱՑ ԲԱԺԻՆԸ· Շիքակոյի Արուեստահանդէսին մէջ, յարդ ամերիկեան ցոյցին ամենէն կարեւոր ճիւղերէն մին եղաւ, և պատճառ պիտի ըլլայ որ ասկէ ետքը կազմուելիք աշխարհահանդէսներուն մէջ, կանանց գործունէութեան բաժինն աւելի մեծ կարեւորութիւն պիտի ստանայ և աւելի լեռնավոր պիտի կազմակերպուի։— Այս օրերս Շիքակոյի մէջ տեղի ունեցաւ կին-փաստաբանաց առաջին համաժողովը, նախագահութեամբ Օր· Էլէն Մարթինի։ Այժմ Միացեալ Նահանգաց մէջ 110 փաստաբանուհիք կան արձանագրեալ քանի երեք Նահանգաց և Քոլոմպիոյ գաւառին դատարանաց մէջ։ Ուժ փաստաբանուհիք, յայժ փայլուն և պատուաբեր պաշտօնավարութեանց մը եղբր, Միացեալ Նահանգաց Գերագոյն Ատեանին առջեւ իրենց արուեստ գործ դնելու արտօնութիւն ստացած։ Հարաւային Ամերիկայի մէջ ևս կան մի քանի փաստաբանուհիք։

ԴԱՍ ՄԸ ԱՆԳԼԻԱՑԻՆԵՐԷՆ

Փարիզեան թերթ մը կը գրէ թէ Ֆրանսացիք ֆիզիքական կրթութեան մասին անգլիական մեթոտներն ընդօրինակելով Անգլիացւոց մէկ լաւ հանգամանքը կ'իւրացնեն։ Վերջին ժամանակներս հիմնական փոփոխումներ մտած են ֆրանսական երիտասարդութեան մարմնական կրթութեան մէջ։ Առաջ մարմնամարզի երկրաչափական ձեւերուն մեծ կարեւորութիւն կը տրուէր։ Հիմա խաղերուն կը տրուի նոյն կարեւորութիւնը։ Տարբերութիւնն այս է որ մարմնամարզն յոգնեցուցիչ է, ամեն տղայք չեն սիրեր մարմնամարզէ, և հետեւապէս չեն օգտուիր, մինչ տղայ չկայ որ ո՛ և իցէ խաղ մը չսիրէ, կամ չուզեր չխաղ... առանց չափազանց յոգնութեան։ Ֆրանսայի մէջ ո՛չ միայն զաւրոցական վարչութիւնք այլ և մասնաւոր ընկերութիւնք հոգ կը տանին որ պատանիք և երիտասարդք, փոխանակ մարմինը մաշող զբօսանքներու, առողջարար խաղեր սիրեն, ու զուարճանալով հանգերձ կազդուրեն իրենց մարմինն։ Այս մասին մրցումը չիտակ Անգլիայէն կուգայ։

Ուր որ երթան, Անգլիացիք կ'որոշուին, եթէ ոչ ուրիշ բանով, գէթ իրենց խաղերով։ Այս է համոզումն ազնուական գրագէտ երիտասարդի մը, Պ· Ճօրճ Բրրըրի, որ քանի տարիէ հետէ իբրեւ թղթակից, հեղինակ և զբօսաշրջիկ, կը պտըտի Պորթսմաուն, Հնդկաստան, Հնդկաչինական երկիրն, Հոնկ-Քոնկ, Չին և Ճաբոն։

Մարմնամարզի գիտական ձեւերուն կարեւորութիւն չեն տար, բայց կը սիրեն, կը պաշտեն խաղն, այն գործնական բնական մարմնամարզը։ Քանի մը Անգլիացիք մէկտեղուին, ահա կը կազմեն Քրիքէթ, Լօն-Թէնիս, Փօլօ-Պոլ, Կոլֆ, Պէյզ-Պոլ խումբեր։ Ասոնք մէկ մէկ ձեւերն են այն գունդխաղին, զոր մեր Արեւելեանք ու մանաւանդ Պոլսեցիք՝ տղաքներուն եւեթ սեփականելով սխալը կը գործեն։ Անգլիացիք անխտիր կը խաղան, պզտիկ տղէն մինչեւ ալեւոր ծերունին, մանչ թէ աղջիկ, մանկամարդ օրիորդ թէ ամուսնացեալ տիկին։ Ամեն կայկանգումի զբօսանքներու իրենց մէջ ... կը նպաստէ Անգլիացւոց և Անգլոսաքսոն ֆիզիքական զարգացման։ Անոր համար այր և կին վարդ այտեր, շիտակ կեցուածք, առողջ երեւոյթ, կոբով լի ընթացք ունին, այն կլիմային տակ որ այնքան տկարացուցիչ հանգամանք ներ կը ներկայէ, զոր կ'մեր Մայիսեան լոյս արեւին։

Պ· Բէրրըն կը գրէ· «Ուր կողմ կ'ուզէք նայեցէք, յաւական է որ Անգլիացիք ոտք կոխած ըլլան, հարկ գեաին՝ ներ, կարգն մեջ... գնդխաղ պատրաստուած են գունդխաղի ի Շանկայ, Հոնկ-Քոնկ, Սինկաբուր, անգլիացի գաղթականք կազմած են գեղեցիկ Ակումբներ, զբօսարաններ ուր կրնան ծխել թէյ և ... խմել, գնդախաղ (—) խաղալ, և այն հաստատութեանց յարակից անպատճառ ունին գունդխաղի հարթավայր մը։ Երբ գնդակ խաղալէն յոգնին, կ'իյնան անգլիական օրագիրներու և հանդէսներու պաշարին վրայ, որով այս ծայրագոյն-արեւելեան ընթերցարաններ նոյնքան ճոխապէս օժտեալ են որքան ի Լոնտոն Բօլ-Մօլի ո՛ և է զբօսարան։ Այս խաղասիրութեամբ է որ անգլիացի գաղթականք այնքան առողջ կը մնան արեւելեան այն տաք կլիմային ներքեւ, մինչ Գերմանացին օր ըստ օրէ իյնալ կը կաթէ կը գիրնայ, և Ֆրանսացին կը թոշնի, կորսնցնելով սխրաժն և կենդանի համեմն։ Հասարակածէն հազիւ 70 մղոն հեռի, Անգլիացին չի յոգնիր Football և Hockey խաղալ։ Աւելցուցէք ասոնց վրայ որչանները, որք ունին իրենց առանձին ակումբներն ու ընկերակցութիւններն, և գաղափար կ'ունենանք Անգլիացւոյն իր որոշեալ առեւտրական, ճարտարական կամ սեղանաւորական ասպարէզէն դուրս ցուցած գործունէութեան վրայ, որով կը պահէ ու կը բարւոքէ իր առողջութիւն, եւ հաճելի կ'ընծայէ ամենէն անհրապոյր միջավայրին անգամ ուր նետուած է զինք կեանքի պայքարը։ Հոնկ-Քոնկի կամ Շանկայի «Տէրպին» (տարեկան ձիարշաւի մրցանակը) շատ հոգ Անգլիացին փառաւոր համբաւէ աւելի բան մը կ'ունենայ։ Հանդիսական օրերու մէջ անշուշտ կը պարեն։ Իրենց ընտանեկան յարկերն եւ բազմ կարեւոր Մայր Հայրենեաց ընտանի ոճով կը կազմակերպեն։ Երբեմն կան կարասիքն անգամ Անգլիայէն բերել կուտան ուզածի։ Մաքրութեան, կոկիկութեան և վայելչութեան բնասահմիկ ճաշակը բացորոշ կ'երեւի հանրային պարտէզներուն ու զբօսավայրերուն մէջ, ուր որ Անգլիացիք բաւական աշխատիլ տար մ'ուն՝։ Եւ եթէ անգլիական ազդեցութեան ամեն նշան անհետանար վաղը, միշտ իբրեւ հրաշալիք պիտի մնար թէ ինչպէս չոր մայրի կտոր մը Անգլիացւոց կրցած են յառաջ բերել այն նշխարական վայրն որ Հոնկ-Քոնկ կը կոչուի։»

Այսինքն Անգլիոյ ամենէն լաւ և օրինակելի կողմերէն մէկն է։ Առողջ և առողջարար զուարճութիւններէն հաւ կ'առնուն, որք իրենց թէ հոգին և թէ մարմինը զերծ կը կացուցանեն տկարացուցիչ ազդեցութիւններէ, կը բարւոքեն ու կը զարգացնեն։ Ֆրանսացիք հիմակ սկսած են եռանդեամբ հետեւիլ այս անգլիական սովորութեանց, և ֆրանսական կառավարութիւնն ինք պաշտօնապէս կը քաջալերէ այն ընկերակցութիւնները որք ի Փարիզ եւ գաւառային գլխաւոր կեդրոններու մէջ կազմուած են՝ գնդակախաղի և արշաւի դոնազան ձեւերն ու տեսակներն ընդհանրացնելու համար Ֆրանսացի երիտասարդութեան և ժողովրդեան ամեն դասերուն մէջ։

Ո՛չ եք մանկիկներուն կը սորվեցնէ խաղալ, ցատկել, վազվզել։ Բնութիւնն է որ իր կազդուրման համար դանոնք կը մղէ այս եռանդուն շարժումներուն։ Երբ մարդ տարիքն առնու, իր նորաստոյ խելքով կը սկսի բնութեան թելադրութիւնները արհամարհել։ Այն ատենն է ահա որ խաղերը կը պակսին, և նրատուկ ժամանակ անցունելու հաճոյքները կ'աւելնան։ Սակայն յոգնութեան արդիւնք չէ, ոչ բնական պարապում նորեց կամ առնող ճաշակի մը բերմունք է, որ բնութեան ձայնին դէմ կ'երէ։ Այն կիներն են ամենէն աւելի գեղեցիկ որք մանկական դէմքին արտայայտութիւնը կամ բնական շնորհն ամենէն աւելի երկար ժամանակ պահելու կը յաջողին։ Եւ այն այրերն ամենէն աւելի ուժեղ են և երկարակեաց որք մանկական տարիքի խաղասիրութիւնը, շարժունը, վառվռուն ընթացքն ամենէն աւելի կը պահեն ու կը շարունակեն յեցուն տարիքի մէջ։ Չէ թէ միայն Անգլիացիներէն այլ և մեր շուրջը խաղացող մանկիկներէն կրնանք դաս մը առնուլ մեր ֆիզիքական առողջութիւնը պահպանելու կամ ապահովելու և աւելի կազդուրելու համար։

ԶԲՕՍԱՍԷՐ

ԹԵՐԹՕՆ «ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի (54)

ԺԻՒԼ ԼԵՐՄԻՆԱ

ԲԱՐԻԶԻ ԳԱՅԼԵՐԸ

ՄԱՍՆ ԱՌԱՋԻՆ

ՄԵՌԵԱԼՆԵՐՈՒՆ ԱԿՈՒՄԲԸ

Միւսը չէր պատասխաներ։ Լա Պալէն տաքի ելաւ, հաշուասեղան գնաց, և խօսքը լա Պաւիլէօզին ուղղելով·

—Պառա՛ւ, ինծի տուր պզպիզոզին···

Այդ գասակարգին մէջ այսպէս կ'անուանեն օղիի և քիրշի ահարկու խառնուրդ մը որ բերանը տասնըհինգ քայլ անդին կը տանէր,—ինչպէս կ'ըսէր Տիւլուֆէ։

—Ի՞նչ պիտի ընես, հարցուց լա Պաւիլէօզ։

—Բու գիտնալիք բա՞նդ է։

—Քիչ մը։ Պիտի մեռցունես պզտիկը···

—Ատիկա քեզի չեն հարցուներ։

—Բայց եթէ կուզէք ձեռքէ հանել զինքը, աղէկ կ'ընէք մէկ անգամէն մեռցունելով զայն։

Լա Պալէն աչքը քթթեց և բարեկամաբար զարկաւ խոշոր կնկան ուսին·

—Դուն բարի ես· բուռն միջոցները չեմ սիրեր· բայց, պզտիկս, ամեն բանի ժամանակ կայ։

—Ասոր համար անոր ստամոքսը կործանելո՞ւ եմ։ Կը տեսնա՞ս, Տիւլուֆէ, անանկ բնաւորութիւն մը տուիր ինծի որ երբեմն կը բոզոքեմ։

—Այո, բայց դուն տկար արարած մըն ես։

Լա Պաւիլէօզ խնդաց, բան մը որ առիթ տուաւ իրեն ցուցնելու գեղնորակ և սեւ ակռաներու ամենէն սոսկալի խառնուրդը՝ իր ծնօտներուն մէջէն։

—Մտիկ ըրէ, յարեց, ամենը այս չէ։ Իմ փոքրիկ Տիւա, ինծի ըսելու ես թէ ինչո՞ւ կը կործանես այս պզտիկը, քչիկ քչիկ, փոխանակ մէկ անգամէն զայն լմնցնելու։

Տիւլու չորս դին նայեցաւ մտահոգութեամբ։

—Լաւ՛, և տանկ խնդուխնդա բաներ ըսելուդ՝ լեզուդ կարէ· աղէկ գիտես որ վարպետը ես չեմ։

—Ա՛հ, այո, միւսը կայ։ Աւասիկ մէկը որ վախ կուտայ ինծի, ես որ վախկոտ չեմ և սատիկան մը կուտեմ ինչպէս կը յափեն լինելամբ· բայց ա՞ն, պը՛ռ, մտածումն անգամ կը դողացունէ զիս։

—Ուրեմն պզտիկին գործին մի՛ խառնըւիր։

—Մի՞ւսը անանկ կուզէ···

—Այո, միւսն է հրամանները տուողը··· չատախօսելու պէտք չկայ··· Ուստի, մի՛ խառնուիր անոր, տղաճութիւն կը պատճառես ինծի··· տուր պզպիզոզին···

—Նա՛, բայց կեցիր։

Ազնիւ կինը խիցը հանեց պնտրելով մը և գաւաթ մը առնելով մինչեւ բերանը լեցուց·

—Հիմակ առ···

—Օ՛հ, լա Պաւիլէօզ··· գէշ կ'ըլլաս···

—Գնա բանդ··· բերանս կ'այրէ, բայց ատիկա միայն կը հանդարտեցնէ զիս։

Եւ արմունկի վարպետ շարժումով մը վեր առաւ գաւաթը, որուն պարունակութիւնը վար սահեցաւ կոկորդէն։ Գոհունակութեան հառաչ մը արձակեց, լեզուն շարժեց և չիշը Տիւլուին տուաւ, որ երկու գաւաթ ալ առնելով, նորէն ուղղուեցաւ դէպ այն սեղանն, ուր նստած էր Պաւիլէօզին պզտիկ անուանած երիտասարդը՝ նոյն դիրքին մէջ։ Տիւլու ազմկելով սեղանին վրայ դրաւ շիշն ու գաւաթները, յետոյ զարկաւ իր ընկերոջ ուսին· տղային հարուածն անյաջող, բայց երկրորդին մարդը վեր առաւ գլուխը։ Եղական անձ մըն էր, ապա պատճառաւ որ մարդ կը զարմանար տանկ տեղ մը և տանկ ընկերութեան մը մէջ տեսնելով զայն։ Հազիւ քսան տարու կար· դիմագծերը, բայց ի այն յոգնութենէն որուն յայտնի նշանները կը կրէր, գիրուն փափկութիւն մը ունէին։ Երկար թարթիչներով բարեձեւ սեւ աչուըներ կը շողային ճերմակ և ձեւաւոր ճակատին վրայ· սեւ մազերը, թեթեւօրէն խոպոպուած, զուգաչափօրէն կը հաւաքուէին քունքերուն վրայ, որոց ներքին մորթը կը ցուցունէին կապոյտ երակները։ Քիթը, արծուային, նուրբ և թափանցիկ պնչքեր ունէր։ Բերանը, սեւ և ցանցառ պեխով մը հովանաւոր, թարմութիւն մը, մատղաշութիւն մը ունէր որ հակապատկեր մը կը ձեւացունէր իր չափազանց տժգոյն մորթին հետ։

—Է՛յ, ըսէ նայինք··· Ժագօ, ըսաւ Տիւլու, չե՞ս ուզեր հայրիկին հետ գաւաթ մը տրինկել···

Այն զոր Ժագօ անուանած էր երկարօրէն երեսը նայեցաւ, իբր թէ դժուարութիւն քաշէր զայն ճանչնալու։

—Ա՛հ, Տիւն է, ըսաւ հառաչով մը։

—Ընտո՞ր գիտցար, պզտիկ··· կարծես կը վշտանաս երբ տեսնես քու ծեր Պալէնդ։

—Ատ ըսել չեմ ուզեր· բայց··· կը քընանայի··· և եթէ գիտնայիք ի՛նչ երազներ··· Օ՛հ, ի՛նչ գեղեցիկ երազներ կը տեսնէի···

—Բէ՛հ, երազնե՛րը, ապուշ բաներ են··· աւելի աղէկ է խմել։

Եւ Տիւլու լեցուց երկու գաւաթները։ Անմիջապէս միւն Ժագօի առջեւ քշեց։ Սա կամաց մը հեռացուց զայն։

—Խմե՛լ, ըսաւ սրտաշարժ տխրութեամբ լի շեշտով մը· անմիջապէս չըլլար··· Չեմ ուզեր մոռնալ···

—Ի՞նչ բան։

—Երազս։

—Ա՛հ, ուրեմն շա՞տ աղուոր է··· Անիծեց արժան, ես երբ երազեմ, միշտ կը տեսնեմ որ Աէն-Ժաքի բազաքաքոսը կը տարուիմ··· և յետոյ գլուխս կը խօթեն մեքենային մէջ··· մեծ, չեմ գիտեր որչափ մեծ դանակ մը կայ··· կ'իջնայ, կ'ելլայ··· Ասոր համար է որ երազ չեմ սիրեր···

Ժագօ կարծես չէր լսեր անոր ըսածը· գլուխը վեր, իր տարտամ նայուածքով կարծես հեռաւոր կրկներեւոյթի մը մէջ կը հետեւէր հազիւ ուրուագծուած տեսիլքի մը···

—Ինծի նայէ, յարեց լա Պալէն, ատանկ ապուշի կերպարանք մ'ունենար··· ի՞նչ տեսար։

Ժագօ սպրսռւ։

—Ձեռ հասկնար։

—Վա՛յ· քաղաքավար ես եղեր··· ուրեմն չըսե՞ս որ ապուշին մէկն եմ··· Սա պարոնը տեսէք, մխիթարել ուզէ սանկ մարդը···

—Ներեցէք, ըսաւ երիտասարդն աչխուժով, չէի ուզեր ձեզի վիրաւորել։ Եւ ատիկա պիտի ապացուցանեմ՝ երազս ըսելով։ Մինակ խոստացէք···

Կեցաւ։

—Ի՞նչ խոստանամ, հարցուց Տիւլու։

—Վրաս չծիծաղիլ։

—Օ՛հ, մի՛ վախնար։ Պատմէ երազդ···

—Վերջապէս, շատ ծիծաղաշարժ պիտի երեւի ձեզ։ Բայց ի՞նչ ընեմ, շատ անգամ այս երազը կը տեսնեմ, երբ անքուն մընամ··· կերեւայ ինձ թէ պզտիկ եմ, օ՛հ, շատ պզտիկ։ Պառկած եմ ճերմակ վարագոյրներով պատած օրօրոցի մը մէջ, ուր կծկուած եմ ինչպէս թռչուն մը իր բոյնին մէջ։ Կը բանամ աչուըներս, այն ատեն վարագոյրները կը բացուին, և···

Անգամ մը եւս Ժագօ լռեց։ Արդեօք կը վախնա՞ր պղծել այդ պատրանքը՝ այդպիսի տեղ մը նկարագրելով զայն։

—Ե՞տքը, ըսաւ Տիւլու, որ բաւական ալ թուած կ'երեւար։ Երբ մարդ բան մը կը սկսի, լմնցունելու է···

Միեւնոյն ժամանակ, մինչ երիտասարդը իր մտածումներուն մէջ կը սուզէր, թխապարալ մասերուն մէջ սահեցուց լա Պաւիլէօզի անհաւլի հեղուկով լի գաւաթը։ Մեքենաբար, և բնազդական շարժումով մը կարծես, Ժագօ շուրթերուն տարաւ բաժակը և մէկ ումպով խմեց։

—Պա՛վօ, քաջս, գոչեց լա Պալէն։ Իրա՛ւ, դուն պզտիկ աղջիկ մը չես···

Թեթեւ կարմրութիւն մը պատեց երիտասարդին այտերը։

—Ամեն բան պիտի ըսեմ քեզի, շարունակեց, իբր թէ դժոխային հեղուկն իր սարսափելի ազդեցութիւնն արդէն առաջ բերած ըլլար իր ուղեղին վրայ։

Աչուըները փայլեցան։

—Այն ատեն, ճերմակ ժանեակներուն մէջէն կին մը երեւցաւ։ Օ՛հ, ո՛րչափ գեղեցիկ է··· և ժպիտը ո՛րչափ անուշ է··· իմ վրաս կը ծռի, ճակտիս վրայ կը զգամ երկնային շունչն որ կը խուսափի շուրթերէն··· աչուըներուն մէջ կարծես արցունքներ կան··· թեւերս անոր կ'երկնցունեմ··· բառ մը կը թոթովեմ··· Մա՛յր··· այն ատեն կը զգամ որ կը համբուրէ զիս··· Սարսուռ մը կանցնի բոլոր էութենէս··· յետոյ ամեն բան կ'անհետի, ամեն բան կ'աղջամղջանայ··· և կ'արթննամ···

Պահ մը լռութիւն տիրեց։ Իրաւ, լա Պալէն զգայուն մարդ մը չէր, ինչպէս կ'ըսէին գեռ այն ատեն· նշան մը չկար որ այն փորոտին որուն բարախումները կը տրոփէին իր եօթներորդ կողը, իրաւունք ունենար սիրտ անուանել։ Եւ սակայն բան մը չէր ըսեր։ Քիթը խոնարհած էր պարապ բաժակին վրայ և իր լայն պնչքերով կը շնչէր պզպիզոզիին կծու հոտը։ Մէկէնիմէկ Ժագօ յարեց·

(Շարունակելի)

ՌՈՒՍՔ Ի ՖՐԱՆՍԱ

Ավելանէ ծովակալ և ռուս նաւախումբն եռանդագին ընդունելութիւն գտան ի Թուլոն։ Ծովային նախարարն, հացկերոյթ տալով ծովակալին և սպայից, բաժակ առաջարկեց Զարին կենաց, զոր գլուխ տուեց։ Ծովակալը բաժակ առաջարկեց Պ. Քառնոյի, ֆրանսական նաւատորմին ու բանակին ու բովանդակ Ֆրանսայի կենաց։ Թուլոն չքնաղապէս լուսազարդուած էր, և ցերեկը՝ դրօշազարդուած։ Խուռն բազմութիւնը կեցցէ Ռուսիա, կեցցէ Ավելան աղաղակեց, երբ սա երեւցաւ պատգամէն՝ նաւային պալատան մէջ։ ի պատիւ Ռուսաց, մեծ պար Լիպէոզէի հրապարակին վրայ։ Շաբաթ օրը ծովակալն ընդունեց Ֆրանսայի մի քանի մեծ քաղաքաց և մասնաւորապէս Փարիզ քաղաքին պատգամաւորութիւններն, որք իրմէ խնդրեցին այցելել այս քաղաքներ։ Մարմնամարզիկներու հանդէս մը եղաւ։ Ծովակալն և սպայք ի դարձին Փարիզէ պիտի կենան Լիոն։ Գիշերն հացկերոյթ կար Թուլոնի ֆրանսական զբաղաւորին մէջ։

ԱՐԾԱԹԻ ԽՆԴԻՐԸ

Միաց. Նահանգաց Երեսփ. Ժողովը ստուար մեծամասնութեամբ մերժեց ազատապէս արծաթ դրամ կոխելու առաջարկը։

ՀՆՏԱԽՏՆ ԵՒՐՈՊԱ

Հնտախտի քանի մը ստանեակ մահեր եւ պատահեցան անցեալ շաբթուն Ռումանիոյ, Հոլանդայիոյ և Կալիչիոյ մէջ։

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ՆԱՒԱՏՈՐՄ

Միջերկրականի անգլ. նաւատորմին հրամանատարը խնդրեց իտալեան կառավարութենէն որ հանդէսներ չըլլան այս նաւատորմին Իտալիա գալուն առթիւ։ Անգլ. նաւատորմը դեռ Վիլֆրանշի ծովակը կը պահէ։ Նաւատորմն այսօր Տարենտօն կը հասնի։

ՔԱՐԻՒՂ ՌՈՒՄԱՆԻՈՅ

Ֆրանսացի ճարտարագէտք յայտարարեր են թէ ի Ռումանիա գտնուած քարիւղի նոր հնքեր աւելի աղէկ են, և ապրանքն աւելի աժան և աւելի դիւրաւ փոխադրելի է քան ռուսականը։

ԿԱՐՈՂ ԹԱԳԱՒՈՐ Ի ԿԱԼԱՑ

Կարոլ թագաւոր Կալացի քաղաքային-զինուորական հաստատութիւններն այցելով, հնտախտի պատճառաւ քաղաքին կրած տառապանքն լսելով, և քաղաքաքական խօսքեր ըսաւ գործոց վերաբացման համար։ Ցետոյ Պրայլա գնաց։

Ի ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ

Հինգ հոգի հնտախտէ բռնուեցան Դանուբի վրայ Թուրթուքան պուլկար քաղաքին մէջ, որ չլլթայի տակ առնուեցաւ անմիջապէս։

ԶԱՐՆ ԵՒ Պ. ՔԱՌՆՕ

Ավելանէ ծովակալի նաւախմբին ի Թուլոն ժամանելուն առթիւ, հեռագրաց փոխանակութիւն մ'եղաւ ընդ մէջ Զարին և Քառնոյի։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Երէկ մայրաքաղաքիս եկեղեցեաց մէջ կարդացուեցաւ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր հետեւեալ շրջաբերականը.

Եթէ կենաց ամեն քայլափոխի, գոյութեան ամեն վայրկեաններու մէջ աղօթից կարեւորութիւնն զգալի է, որչա՛փ հապա այնպիսի բացառիկ ժամանակներ՝ յորս տարափոխիկ անսովոր հիւանդութիւնք կ'սպառնան հանրութեան։

Թէպէտ և անհուն և անսահման ողորմութեամբն Աստուծոյ և գերազանց հայրական հոգածութեամբ մեր Օգոստափառ Վեհապետին, վերջին օրերս յերեւան եկած տարափոխիկ հիւանդութիւնն չունի այնքան երկիւղալի ծաւալ և ներգործութիւն, սակայն սա եւս ուրիշ հանրային առողջութեան սպառնացող ծանր հիւանդութեանց պէս, ինչ ատաիճան թեթեւ խօ լինի, Աստուածային բարկութեան և ասստիկ մի խրատուն երեւոյթն ունի։

Ուստի սոյն շրջաբերական թղթովս կը յանձնարարեմ՝ Ձեզ որ աւետարանական քարոզութեանց մէջ յորդորէք ժողովուրդն յաղօթս առ Աստուած և Ս. Պատարագի վերջերն Տէր Ողորմեայի ժամանակ յատուկ ծանուցմամբ պաղատանքներ ընել տալ ի զիջումն Աստուածային բարկութեան։

Այս առթիւ պէտք է զգացնէք նաեւ ժողովրդեան թէ որքան հիանալի է իւր ժողովրդասէր Կայսեր հայրական հոգածութիւնն ի պահպանութիւն հանրային առողջութեան և ի չեզոքացումն կասկածելի հիւանդութեան, և թէ մեզ եւս առ հասարակ որքան պարտաւոր ենք համակերպիլ խնամոց Օգոստափառ Վեհապետին և գիտութեան ջանից կայսերական կառավարութեան, հոգ տանելով որ ամեն ուրեք մաքրութիւն, ժուժկալութիւն և այլ ամեն առողջապահիկ կանոններ գործադրուին։

Երախտագիտութեամբ հարկ է օրհնել մեր Օգոստափառ Վեհապետին Աբտ իւլ-Համիտ Կայսեր հայրական խնամքներն և աղօթել առ Աստուած, որ մեր ժողովրդասէր Կայսեր պարգեւէ քաջողջութիւն և Աստուածային քաղցր ողորմութեամբ պահէ և պահպանէ զնա հանդերձ համօրէն ժողովրդով և լայնածաւալ աշխարհաւ, ամեն։

Ողջ լերուք

Պատրիարք Կ. Պոլսոյ

ԽՈՐԷՆ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ

Քարբերդէն ի Պատրիարքարան ուղղեալ հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ գաւառական ժողովոյ կողմէ միաձայն հաւանութեամբ վիճակին Առաջնորդ ընտրուած է Արժ. Տ. Պետրոս վարդապետը։

Յաւուր ժողովն ի նիստ պիտի գումարի յառաջիկայ չորեքշաբթի օր Ղալաթիոյ խորհրդարանին մէջ։

Երէկ, Բերայի Արուեստանոցին մէջ տեղի ունեցաւ Տիկին Մատաթեանցի կիրակնօրեայ լսարանին ամավերջի քննութիւնն և վկայականներու բաշխումն, ի ներկայութեան մէկ քանի հրաւիրեալներու, որոց մէջ կը գտնուէր նաեւ Ուսումնական Խորհրդոյ ատենապետ Ռեթէոս էֆ. Պէրպէրեան։

Տասը վարժուհիներ վկայական ըստացան։ Մայրաքաղաքիս զանազան մանկապարտէզներէն եօթը ութը մանուկներ բերուած էին, որոց գործնական դասեր տալով՝ քննութիւն անցուց իւրաքանչիւր վարժուհի։ Միանգամայն ամեն մէկ վարժուհի իր կարծիքն յայտնեց այն մանկապարտէզին վրայ, ուր այցելած էր մասնաւորապէս։ Սրահն չանոք զիտուեցան վարժուհիներու պատրաստած ձեռակերտներն՝ ուլունքներով, թուղթէ կտորներով, փայտիկներով, և մանաւանդ կաւով շինուած այլ և այլ պատկերներ։

Աւասիկ Տիկին Մատաթեանցի կիրակնօրեայ լսարանէն վկայական ստացող տասը վարժուհիներուն անունները.

1. Տիկին Ագապի Սարաֆեան, Օրթագիւղի Հռիփսիմեանց Մանկապարտէզէն, որ կը ստանայ Մանկապարտէզի տեսչուհւոյ վկայական։

2. Օրիորդ Հայկանոյշ Համամճեան, վարժուհի մասնաւոր տան մէջ, կը ստանայ Մանկապարտէզի վարիչի վկայական, հանդերձ ժապաւէնով։

Մանկապարտէզի վարիչի վկայական կը ստանան նոյնպէս.

3. Օրիորդ Զապէլ Ցովհաննէսեան, Իճատիէի Մանկապարտէզէն։

4. Օրիորդ Էլիզա Ոսկեան, Գատըգիւղի Արամեան վարժարանէն։

5. Օրիորդ Վերգինէ Մինթանճեան, Ղալաթիոյ Նախակրթարանէն։

6. Օրիորդ Եպրաք Համբարձումեան, Սամաթիոյ վարժարանէն։

7. Տիկին Մարիցա Զաքըրեան, Կէտիկ-Փաշայի վարժարանէն։

8. Օրիորդ Վերգինէ Այվազեան, Ռումէլի-Հիսարի վարժարանէն։

9. Օրիորդ Քաթինա Մուրատեան, Օրթագիւղի Հռիփսիմեանց Մանկապարտէզէն։

10. Օրիորդ Քրիստինէ Գազազեան։

ԱԶԳԱՆՈՒԷՐ ՀԱՅՈՒՀԵԱՑ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍԸ

Շաբաթ գիշերուան պարահանդէսը նիւթական արդիւնաւորման տեսակէտով յաջողութիւն մը եղաւ, վասն զի 400 ոսկւոյ մօտ հասոյթ արտադրած է, իսկ իբրեւ պարահանդէս չունեցաւ ակնկալուած ոգեւորութիւնը, վասնզի վերին վօսփոր ու կղզիները գտնուող ընտանիքները տակաւին Բերա դարձած չըլլալով, սրահը լեցուած չէր ամբողջովին։ Այս պատճառաւ իսկ, պարահանդէսը վերածուեցաւ ընտանեկան երեկոյթի մը ուր առանց նեղուելու կրցան պարել բաւական թուով զոյգեր։

Ազգանուէր Հայուհեաց ընկերութեան այն գործօն անդամուհիները, որք այնքան անձնուիրութեամբ աշխատած էին սոյն հանդէսին արդիւնաւորման համար, կարգադիր Մասնախումբին հետ մէկտեղ ջանք չէին խնայած նաեւ սրահը զարդարելու։ Թէփէպաշըի թատրոնը սիրուն երեւոյթ մը կ'ընծայէր, զարդարուած դրօշներով, գորգերով ու կանաչազեղ տունկերով. իսկ պարտէզը լուսազարդուած էր վենետիկեան գոյնզգոյն լապտերներով։ Օթեակներու մէջ սակաւաթիւ, այլ ընտիր բազմութիւն մը կար. սրահին մէջ երիտասարդներու բազմութիւն մը։

Կէս գիշերէն ժամ մը ետքը, Հայուհեաց ընկերութեան կողմէ ներկայ անդամուհիներն և կարգադիր Մասնախումբի անդամներէ ոմանք հաւաքուեցան ընթրիքի սեղանին շուրջ, որ յատկապէս պատրաստուած էր թատրոնի վերի սրահը։

Ներքին լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆՔ. — Տրապիզոնի Թոււրուլ գաւառակին գայմագամ անուանեցաւ Ահմէտ Րիզա պէյ, նախկին գայմագամ Ֆաթսայի։

Արհեստական չքադրամ տրուեցաւ ի Սէլանիկ երկաթի գործարանատէր Մինասեան Մկրտիչ էֆէնտիի։

ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆԸ. — (Պաշտօնական Զեկուցում). Մինչեւ շաբաթ օրուան ժամ 7, հիւանդանոցին մէջ դէպք չէ պատահած։ Հայտար Փաշայի հիւանդանոցին մէջ երկու հիւանդներ առողջացած են։ Սկիւտարի Նուհ Գույուսը թաղի զօրանոցին մէջ զինուոր մը վարակուած է ինչպէս նաեւ Հայտար Փաշայի հիւանդանոցին զինուորական սպասաւորներէ մին։ Նոյնպէս նոր դէպքեր պատահած են հետեւեալ տեղերը. Գասըմփաշայի Օսման Աղա թաղին մէջ մէկ, Սկիւտարի Քէֆչէ Տէտէ թաղին մէջ մէկ, Բերայի Էյնատըր թաղին մէջ մէկ և ի Թաթավլա մէկ։ Վերոյգրեալ վարակեալք ինչպէս նաեւ Հայտար Փաշայի հիւանդանոցին մէջ առաջուան հիւանդներէն երկուքը մեռած են։ Նոյնպէս մահ մը պատահած է Գասըմփաշայի Օսման Աղա թաղին մէջ։ Առաջուան հիւանդներուն առողջական վիճակը գոհացուցիչ է։

* *

Մինչեւ երէկուան ժամ 7, հիւանդանոցին մէջ դէպք չէ պատահած։ Նաւային կեդրոնական հիւանդանոցին մէջ դարմանուող հիւանդներէն երկուքն առողջացած են։ Նոր դէպքեր պատահած են հետեւեալ տեղերը. Սելիմիյէ զօրանոցին մէջ՝ երկու, նոյն զօրանոցի շրջակայ հիւանդանոցին մէջ՝ երկու, Սեւ ծովու նեղուցին Սըրա Թաշ ամրոցի գունդին մէջ՝ մէկ, ի Թօփխանէ Սկիւտար Իսքէլէսիի կողմը՝ մէկ, ի Պոլիս Ահմետիէ Մէյտանը Սիպիլկի Եէնի Մահալլէ թաղին մէջ՝ մէկ, ի Պալաթ մէկ, ի Գանլըճա՝ մէկ, ի Ղալաթիա Մումխանէ՝ մէկ, Սուլթան Ահմէտի մզկիթի բակին մէջ մէկ և ի Գարաճա Ահմէտ՝ մէկ։ Ասոնցմէ երկուքը մեռած են։ Առաջուան հիւանդներուն առողջական վիճակը գոհացուցիչ է։

Ի ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏ. — Բարձր. Մեծ. Եպարքոսը շաբաթ օրը կայս. պալատ երթալով ստացաւ վեհ. Սուլթանի հրամանները։

Ի Բ. ԴՈՒՌՆ. — Գերմանական և ռումանական դեսպանք շաբաթ օրը Բ. Դուռն երթալով յաջորդաբար տեսակցեցան Արտաքին գործոց վսեմ. նախարարին հետ։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ. — Արտաքին գործոց նախարար և Առողջապահական ժողովոյ նախագահ վսեմ. Սայիտ փաշա շաբաթ օրը նոյն պաշտօնատունն երթալով՝ դէր-նախագահ Հաճի Արիֆ պէյի և ուրիշ պաշտօնէից հետ խորհրդակցութիւն մը ունեցաւ առողջապահական գործերու վրայ։

—Սեպտ. 30էն հոկտ. 1, Իզմիրի մէջ չորս անձեր վարակուած են, ասոնցմէ երկուքը մեռած են ինչպէս նաեւ առաջուան հիւանդներէ մին։ Տէնիզլիի մէջ չորս օրէ ի վեր դէպք չէ պատահած։ Շաբաթ մը առաջ խլամ մը հիւանդացած է. Առաջուան հիւանդներէ երկուքը մեռած են։ Ագիզապատ գիւղին մէջ մէկ շաբաթուան միջոցին հինգ անձեր վարակուելով, երկուքը մեռած են։

ԶՈՐ ԹՈՒՂ. — Ամերիկեան դեսպանատունը ծանուցած է Արտաքին գործոց նախարարութեան, թէ Իզմիրի չոր թուղթերու յԱմերիկա մուտքն արտօնուած է՝ հիւանդութիւնն անհետանալու վրայ ըլլալուն համար։ Արտաքին գործոց նախարարութիւնը ծանուցած է զայս Ներքին գործոց նախարարութեան, որ իւր կողմէ հաղորդած է Այտընի կուսակալութեան։

ՊԵՏԱԿԱՆ Խորհուրդը նկատողութեան առած է՝ վաճառականներու միջեւ փոխանակուած չէքերու վրայ փակցուելիք դրոշմաթուղթերու նկատմամբ Ելմտական նախարարութեան կողմէ մատուցուած տեղեկագիրը։

ՍԵՆԱՅԻ վարժարանի անօրէնութիւնը, զոր կը վարէր Էպուզզիա Թէվֆիք պէյ, ջնջուած և այդ պաշտօն յանձնուած է անտառաց, հանքաց և երկրագործական նախարարութեան օգնական Հիւսէյին էֆէնտիի։

Կայս. Իրատէ մը հրամայած է եռեք հազար ղրուշի հանգստեան թոշակ յատկացնել Թէվֆիք պէյին, մինչեւ որ ուրիշ յարմար պաշտօնի մը կոչուի։

ԱՆՏԱՌՆԵՐ. — Նախարարաց Խորհուրդն որոշած է որ յետ այսորիկ ըլնաւ վաճառականներու չյանձնուի կառավարութեան յատուկ անտառներու մէջ ծառ կտրելու և ատաղձ պատրաստելու գործը։ Անհատներու, սեպհական անտառաց համար ալ Արազիի օրէնքին տրամադրութիւնք ի գործ պիտի դրուին։ Այս որոշում հաղորդուած է անտառաց, հանքաց և երկրագործական նախարարութեան։

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱ. — Ռուսական նաւախումբին Թուլոն ժամանելուն առթիւ, մայրաքաղաքիս ֆրանսական դեսպանատան Բէյքէօզ պահականատուն ըսպայք ու նաւաստիք շաբաթ առաւօտ այդ չոգենաւուն մէջ հացկերոյթ մը տուին ռուսական դեսպանատան պահակ Քէյլէ պահականաւուն սպայից ու նաւաստիներուն։

ԱՆՏԱՌԱՑ, հանքաց և երկրագործութեան նախարար Սէլիմ Մելհամէ էֆէնտիի նախագահութեամբ յանձնաժողով մը կազմուած է, որ պաշտօն ունի կանոնագիր մը պատրաստել՝ անասնաբուժական հսկող պաշտօնէից նկատմամբ։

Ի մօտոյ Պրուսայի նահանգը պիտի ղրկուին ութ անասնաբոյժեր, որք անասնոց հիւանդութեան դէմ յանձնարարեալ միջոցներն ի գործ պիտի դնեն նոյն նահանգին մէջ, ուր պաճարախտ կայ։

ՀՆՈՒԱԳՐԱԿԱՆ և Թիֆլատարական պաշտօնատան մէջ կազմեալ յանձնաժողով մը՝ սկսած է պատրաստել Թուրքիոյ մէջ նամակադրոշմի հաստատութեան Թուականէն ցարդ ի հրապարակ հանուած դրոշմաթուղթերու ընդհանուր մէկ հաւաքածուն։

ՄԱՔՐԱՆՈՑՆԵՐՆ աւելի կանոնաւոր վիճակի մը վերածելու համար յանձնաժողով մը կազմուած է, որ կը բաղկանայ Առողջապահական ժողովոյ օսմանեան ու օտար անդամոց մէկ քանիներէն։

ՄԱՔՍԱՏՈՒՆ. — Կայս. Իրատէ մը արտօնուած է նոր մաքսատուն մը կառուցանել Իզմիրի Ազիզյա անուն տեղը։

ԳԱՐԻՒՑԷ ՄԶԿԻԹԸ. — Կայս. Իրատէի մը համաձայն՝ Էտիրնէ Գաբուի շրջակայքը գըտնուած Գաարիյէ մզկիթն, որ նշանաւոր հնութիւն մ'է, պիտի նորոգուի։

ԴԱՏԱՐԱՆՔ. — Եղեռնադատ ատեանը շաբաթ օրը դատեց տասնըհինգ տարեկան Գօջօ անուն ատաղձագործի աշակերտ մը, որ չորս տարեկան աղջկան մը պատիւը բռնաբարած էր։ Գօջօ դատապարտուեցաւ չորս տարուան շղթայակապ աշխատութեան։ Բժշկական քննութեամբ հաստատուած է թէ Գօջօյի ունեցած գաղիական ախտը փոխանցուած է հէգ փոքրիկ աղջկան։

—Բերայի պատժական ատեանը մէկ տարուան բանտարկութեան դատապարտեց Օանի անուն մարդ մը, որ ոստիկան Օսման էֆէնտին ծեծած ու վիրաւորած էր՝ իւր պաշտօնի կիրառման պահուն։

ԶԱԲԻՕՆ վարժարանի հոգաբարձութեան անդամք յաջորդաբար ամենքն ալ հրաժարած ըլլալով, Ցունաց Պատրիարքարանի Սինօդը երկու մետրապոլիտներէ և Ռազաքական ժողովոյ մէկ անդամէն բաղկացեալ առժամեայ յանձնակալութիւն մը կազմեր է։

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ դեսպան Պ. Թըրըլ իր կնոջ և աղջկան հետ ի մօտոյ արձակուրդով պիտի մեկնի մայրաքաղաքէս, ձմրան եղանակն Իտալիա անցունելու համար։

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺ. — Իզմիրէն կը գրեն թէ Գուշ Ատասի մէջ հրբեմն երկրաշարժի ցընցումներ կզգացուին։

ՊՕՆԿՕՎՍՔԻ փաշա, որ Իզմիր կը գըտնուէր, Գլազոմէնի մաքրանոցին մէջ քարանթինայի պայմանաժամն աւարտելով երէկ մայրաքաղաքս վերադարձաւ։

ՔԵԱՂԸՏԽԱՆԷԻ գիւղին անասնոց մէջ երեւան եկած հիւանդութեան առաջքն առնուած է ի գործ դրուած միջոցներու շնորհիւ։

ԲԺՇԿԱԿԱՆ վարժարանի քաղաքային ճիւղին անասնաբուժական բարձրագոյն կարգի աշակերտներէն ինը, հարկ եղած քննութիւնները տուած ըլլալով, Հալքալըի անասնաբուժական վարժարանը փոխադրուած են։

ԺԱՄԱՆՈՒՄ. — Տօքթ. Նուրի փաշա և Տօքթ. Կազալէ, որք պաշտօնով Թօրսինի մաքրանոցը ղրկուած էին, առջի օրը մայրաքաղաքս ժամանեցին։

ՍՊԱՐԱՊԵՏԻ Դուռը հարկ եղած դրամը վճարած է Օսմ. Պանքային՝ բժշկական վարժարանին անհրաժեշտ եղած միքրոպաբանական գործիներուն համար, որք ի մօտոյ Եւրոպայէն պիտի բերուին։

ՆԱՒԱՅԻՆ ԱՐԿԱԾ. — Նախընթաց օր նաւային երբեակ արկած մը պատահեցաւ Գավագի առջեւ, անգլիական Բօն, Քինկս Քրօս և Լէտի Արմսթրօնկ շոգենաւերուն միջեւ։ Առաջինը խարսխած էր Գավագի առջեւ, երբ միւս երկուքը հասան։ Լէտի Արմսթրօնկ զարնուեցաւ Քինկս Քրօսին և սա ալ, այդ բախման հետեւանօք, զարնուեցաւ Բօնին։ Քինկս Քրօսը բաւական ծանր վնասներ կըրեց, իսկ Բօնը շատ թեթեւ։ Այս վերջինն ինչպէս նաեւ Լէտի Արմսթրօնկ իրենց ճամբան շարունակեցին։ Քինկս Քրօսը նորոգուելու վրայ է։ Այս շոգենաւն ինչպէս նաեւ Բօնը Սեւ ծովէն կուգային, արմտիք բեռցած։

ՀԱԼՔԱԼԸԻ երկրագործական վարժարանին երկրագործական կանոնաց ուսուցչի ընտրութեան համար մրցման քննութիւն կատարուելով, առեւտրական դատարանի քարտուղարներէն Իրատագիտական վարժարանի նախկին շրջանաւարտ Մէհմէտ Արիֆ պէյ ընտրուած է։

ՀԱՐԻՒՐԱՄԵԱՅ. — Ֆընտըգլըի մէջ տտակաւին կապրի Էսկի Զաղարացի Ֆաթիմէ անուն կին մը, որ հարիւր քսան տարեկան է և կը պահէ իւր ֆիզիքական բոլոր ոյժերը։

ՆԵՐՔԻՆ գործոց նախարարութիւնը հրահանգ ուղղած է ամեն կողմ որպէսզի մանրավաճառք վնասակար դեղեր չվաճառեն։

ԳԱՐԹԱԼԻ ոստիկանութիւնը ձերբակալած է Սթավրի, Աթսօթօ և Սթավրի անուն այն անձերն, որք անցեալները ծըխախոտ փախցնելու ատենին Մէհմէտ անուն Բէժիի դէտն սպաննած և քննիչ Հասանն ալ վիրաւորած էին։ Ասոնք աւազակութիւն կընէին և ուրիշ դէտ մ'ալ վիրաւորած էին։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ Պօրսայի վարչական ժողովոյ քարտուղարութեան պաշտօնին համար, որ բաց մնացած է Մարգար էֆէնտի Մելիքեանի մահուամբ, մրցման քննութիւն պիտի կատարուի։ Այդ պաշտօնի ամսաթօշակն է ութ հարիւր ղրուշ։

ԱՐԿԱԾՔ. — Շաբաթ գիշեր ժամ մէկին Շիշլիէն Ղալաթիա եկող Թրամուէյի կառք մը հրեայ կին մը կոխոտեց։ Կնոջ գլուխը ծանրապէս վիրաւորուած ըլլալով, հիւանդանոց փոխադրուեցաւ։

—Երէկ, Եէմիշ Իսկելէսիի շրջակայքը երկու պարկ օճառ փոխադրող հայ բեռնակիր մը ոտքը սահելով գետինն ինկաւ։ Պարկերը բեռնակրին երիկամունքին վրայ իյնալով, անմիջապէս մեռաւ։

—Ի Պահչէյէ քարափանց ընկերութեան քարահանքին մէջ աշխատող Գատրի անուն գործաւոր մը առջի օրը ութ կանգուն բարձրութեամբ տեղէ մը վար իյնալով վիրաւորուեցաւ և հիւանդանոց փոխադրուեցաւ։

—Երէկ Բերաի կողմը կին մը ծառէ մը իյնալով գլխէն ծանրապէս վիրաւորուեցաւ։

Վաճառական

ՂԱԼԱԹԻԱ, 4 Հոկտեմբեր

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՑ

3 ամիս Լոնտրայի վրայ		109 ³/₄
3 » Փարիզի	»	23 05

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՔՈՆՍՕԼԻՏԷ

Երէկ երեկոյ գոց. [Միաց. Դ. Սէրի]		24 15¹/₂
Բերայի մէջ	»	— —
Առաւօտուն բացուեցաւ	»	24 16
Կէս օրին		24 16
Թահվիլաթը Օսմանիյէ երէկ երեկոյ		— —
» » ժամ 5ին		— —

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԵԹՂԹՈՑ

Փոխառ. Թիւն	Սէրի	55
»	»	34 25
»	C. »	25 35

ԲԱԺՆԵՏՈՄՍՔ

Սօսիէթէ Ժէնէրալ	Անգլ. Լր.		— —
Քրէտի Ժէնէրալ	»	»	7 20
Պանք տը Քօնս	»	»	3 05
Օսմ. Շանժ է վալէօր	»	»	4 10
Րէժի	Օսմ. Ոսկի		16 25
Թրամուէյ	»	»	575
Օսմ. Ապահովագր. Ընկ	»	»	310
Ռումէլիի Երկաթուղի		Ֆր.	88 87
Բաժնեթուղթ Լաւրիօնի			36 50

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ

Օսմանեան ոսկի	ղրշ.	100
20 ֆրանքնոց	»	87 19
Անգլիական ոսկի	»	110 09
Մարք [Գերմանական ոսկի]	»	107 17
Ռուբլի	»	90 7
Ֆիօրին	»	51 15
Իտալ. Թղթադրամ	»	8 72
Մեծ. արծաթ [տարբ.]	»	107 38
Մանր արծաթ	»	103
Մեթալիք	»	97
Թասֆիյէ	»	— —
ցոկոս Ղալաթիոյ Սաքարանի	»	6

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

ՓԱՐԻԶ, 14 Հոկտեմբեր

Ֆրանսական Ռանթ 3 °/₀	98 47
» » 4 ¹/₂ °/₀	105 05
Օսմանեան քոնսօլիտէ Սէրի Դ.	22 37
Օսմ. մաքս. արժեթուղթ	490
Բրիօրիթէ Թիւրք (1890)	445
Օսմանեան Երկաթուղի	89 50
» Րէժիի բաժնեթուղթը	382 81
Պանք Օթոման	586 87
Քրէտի Լիոնէ	753 75
Իտալական Ռանթ 5 °/₀	84 02
Եգիպտական միացեալ	— —
Չէք Լոնտրայի վրայ	25 180
Օսմանիյէ Օսմանեան քոնսօլիտէ)	407 81

ԼՈՆՏՐԱ, 14 Հոկտեմբեր

Անգլ. քոնսօլիտէ	98 25
Օսմ. » Սէրի Դ.	21 81
» » » Ա.	55
» » » Բ.	34 25
» » » Գ.	23 87
Օսմ. փոխառութիւն 1871	98 50
Փոխառութիւն 1877 (Տէֆանս Լօն)	96 50
Պանք Օթոման	13 12
յոյնի Երկաթուղի	13
Դասապայի Երկաթուղի	11 50
Եգիպտական միացեալ (իւնիֆիյէ)	102 50
» առանձ. (բրիվիլէժիէ) 1890	— —
Տօմանիալ (փոխառ. Ռոչիլտ)	104
Հելլենական 5 °/₀	34
Փոխանակութիւն Փարիզի վրայ	25 386

ՊԵՐԼԻՆ, 14 Հոկտեմբեր

Օսմանեան Երկաթուղի	84 80
Օսմ. Րէժի	190 75
Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	20 235
» Փարիզի »	80 35

ՎԻԷՆՆԱ, 14 Հոկտեմբեր

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	126 95
Փարիզի »	50 25
Օսմանեան Րէժիի բաժնեթուղթը	190 20
» Երկաթուղի	48 90

ՔԱՐԲԵՐԴԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՔԱՐԲԵՐԴ, 22 սեպտ.

Օրուան հիւանդութիւններէն ոչ մէկ նշանը կայ, միայն հարսանիքը, այն եւս յարմար եղանակին հանդիպած՝ անվտանգ կանցնի։ Պոլսոյ մէջ տիրող հիւանդութեան երկիւղները առաջին պահուն սրտերու վրայ յուզումի պէս բան մը ծնուցին հոս, հիմայ անոր ալ վարժուեցանք։

Ցուրտ, կծող օդ մը այս եղանակին սկիզբէն շատ նպաստաւոր եղաւ, ամռան ամենէն տաքերուն ալ հեռաւոր հորիզոնին վրայ մինչ ամեն տարի կեղտոտ մշուշ մը կը բռնէր լեռներու կատարները չերեւնալու չափ թանձր, — այս անգամ՝ անձրեւներէ վերջ պատահող վճիտ լուսցուած թափանցկութիւնը կերեւի։

—Առաջնորդարանին մէջ, այս կիւրակէ պիտի վերջանայ վիճակաւ ու վախճանմամբ պակասած ժողովականներուն թիւը, որմէ վերջ՝ յաջորդ կիւրակէն ալ ձեռնարկուի Առաջ. ընտրութեան կեդրոնէն եկած յանկին համեմատ։ Երեք եկեղեցականաց անուանք կան առջեւնիս, երկուքն անծանօթ են, Պետրոս վարդապետն է մեր անմնուն ճանչցածը, որ վերջին ժամանակներս եա մնացած կեանքին հաճելի նորոգութիւն մը կուտայ օգտակար գործերով. մեր Առաջնորդն է ուրեմն Բագրատունի Հայր Սուրբը, (*) ասկէ վերջն ալ անվհատ ու արդիւնաւոր գործունէութիւն կը մաղթենք։ Ու մեր Պոլսեցնիկ հայերն ալ թող վերջնապէս հասկնան թէ՝ ինչ նպաստաւոր է վարդապետին համար գաւառի կեանքը, թէ ժողովուրդը որչափ վստահութեամբ իր քովինն ու գիտցածին քղանքներուն կը կառչի, անոր ուխտեալ մեծարող կը մնայ, թող Պոլսեցի հայեր իրենց հաճոյքն ու խաղալը Պոլսոյ այս ու այն թաղին բարողչութիւնը պահեն։

(*) Ծ. Խ. — Ինչպէս կ'երեւի այս աւուր Ազգ. Լուրերէն, Պետրոս վարդապետ ընտրուեր է արդէն։

ԿՐՕՆԱԿԱՆ

ԵՐԷԿՈՒԱՆ ՃԱՇՈՒ ԱՒԵՏԱՐԱՆԸ

Սանհեդրինն էր հրեայ ազգին գերագոյն ժողովը, որ կը բաղկանար եօթանասուն երկու անդամներէ։ Ժողովարանն էր տաճարին մէջ յԵրուսաղէմ, ուր որմերու վրայ ոսկեզօծ նկարուած էին Մովսէս մարգարէ, և Ահարոն, իւր քահանայապետական խոյրն ի գլուխ, և ուրիշ մարգարէներ։ Այս ժողովին կը մասնակցէին ծերունի մարդիկ, փարիսեցիք և Դպիրք, նաեւ Սադուկեցիք անդամ էին և որովհետեւ իւրաքանչիւրն ունէր ուրոյն աղանդ, ուստի անպակաս էին վէճերն այս ժողովին մէջ, միշտ անմիաբան էին, և երբեմն անսաստ։

Սոքա այս ծերերն ու դպիրներն և փարիսեցիներ միաբանեցան, և հարցուցին Յիսուսի թէ, «Ի՛նչ իշխանութեամբ կը գործէր ու հոգւոց կը տիրապետէր»։ Որովհետեւ տեսան սոքա Յիսուսի յաղթական մուտքն յԵրուսաղէմ Ծաղկազարդի օրը, տեսան որ ժողովուրդն առհասարակ դիմաւորելով Յիսուսի ցնծագին աղաղակեցին, «Ովսաննա, օրհնութիւն ի բարձունս, օրհնեալ, որ եկիրդ որդի Դաւթի», տեսան որ նա իշխանաբար կը գործէր ու կը քարոզէր, ուստի այս հարցումն ըրին, ոչ թէ ճշմարտութիւնը գիտնալու համար, այդ իրենց փոյթը չէր, այլ Յիսուսի բերնէն կորզելու համար խօսք մը, որով կարենային ամբաստանել զնա կամ առ իշխանութիւնն, որ յայնժամ ի ձեռին Հռովմէացւոց էր, և կամ առ ժողովուրդն ամբաստանել թէ խանգարիչ է նա, ըմբոստ հոգեւոր իշխանութեան։

Յիսուսի պատասխանն է կարճ. Նա ցոյց տալու համար թէ ինքն ո և է մէկու մը պատասխանատու չէ, այլ լիազօր ունի իշխանութիւն երկնային, կը հարցնէ նոցա. «Յովհաննէսի մկրտութիւնն ուստի՞ էր, երկնքէ՞ն թէ մարդիկներէն»։ Այսինքն նորա բոլոր պաշտօնն ու վարդապետութիւնն, որոց ամբողջութիւնն ու կնիքն էր մկրտութիւնը, երկնքէ՞ն էր, այսինքն Աստուծմէ՞։

Շուարեցան նոքա, տեսնելով որ Յիսուս իրենց հարցման չպատասխանելէ զատ այնպիսի հարցում մը ըրաւ, որուն անհնար է պատասխանել։ Խորհրդակցեցան առանձինն, և Աւետարանիչք կ'երեւի թէ նոցա այս խորհրդակցութիւնը լսեցին Նիկոդիմոսէն և կամ Յովսէփ Արիմաթացիէն, որք էին անդամ Սանհեդրինին։

Նոքա հաւատացած չէին Յովհաննէս Մկրտչի, եթէ հաւատացած ըլլային վաղու եւս ընդունած կ'ըլլային զՅիսուս իբրեւ Մեսիա, վասն զի Յովհաննէս բացայայտ վկայած էր թէ Յիսուս էր Քրիստոսն, խոստացեալ Մեսիան։ Բայց որովհետեւ ժողովուրդը զՅովհաննէս՝ մարգարէ ընդունած էր, չէին կարող հակառակը դաւանիլ, ուստի չփութացան թէ ի՛նչ պատասխան տան Յիսուսի, և փախուստ տալու համար, կակազելով ըսին. «Չենք գիտեր»։

Յիսուս յայնժամ վեհութեամբ և իշխանական փառօք նոցա կը գրուցէ. «Ես ալ ուրեմն ձեզ չեմ ըսեր թէ ո՞րով իշխանութեամբ կը գործեմ»։ Եւ ինչո՞ւ ըսեր, քանի որ ուրիշ անգամ հրապարակաւ գրուցեց թէ ինքն է որդի Աստուծոյ, և Հրեայք ոչ թէ միայն չհաւատացին, այլ քարեր առին որ քարկոծեն Յիսուսը, և հանդարտեցան երբ լսեցին Յիսուսէն թէ «Շատ մը բարիքներ ըրի ես ձեզ, իմ Հօրս ունեցած շնորհները ցոյց տուի, դուք անոնց ի փոխարէն կը քարկոծէ՞ք զիս»։

ՆԱՀԱՊԵՏ

ՀԱԼՔԻՒ ԿԵԱՆՔԷՆ

Ա

Հալքի տարուէ տարի Պոլսեցւոց աչքին առջեւ պատիւ կ'ստանայ։ Բազմութիւնը կը բազմապատկի։ Պանդոկները կը շատնան, կղզիին տուները նեղ կուգան պարունակելու օտարիներու հետզհետէ աճող թիւը։ Հայերը մանաւանդ մասնաւոր սէր մ'ունենալ կ'սկսին Հալքիին վրայ։ Փընալըի հայոց բազմութիւնը կամաց կամաց այս կղզիին մէջ կը հաստատուի։ Օր մ'ալ գայ, կարելի է որ Փընալըն գաղրի ըլլալէ հայ ընտանեաց ամարանոցը և Հալքին բռնէ բոլորովին Փընալըին տեղը։ Այդ զարմանալի չպիտի ըլլայ, եթէ հոս հայերը եկեղեցի մ'ունենալու բախտը ունենան։

Վայրկեան մը նկատի առնունք թէ Հալքին որո՞ւն կը պարտի այս նախապատուութիւնը, որո՞նք են գլխաւոր պատճառները

որ կը գրաւեն ամէն ազգէ, ամէն տարազէ խուռն բազմութիւն մը։ Հայքին կը պարծի գլխաւորաբար իր Քազինօյով, Զամլըճով, և Զամ-Լիմանով։ Այս երեք զբօսավայրերը կը կազմեն Հայքիի ամենէն Թանկագին գանձերը որք զայն սիրելի կ'ընծայեն ամէնուն աչքին։ Շատ ընտանիքներ կան որ Հայքին իր գիւղական կեանքի ամեն յարմարութեանց համար Բիւյիւքտէրէէն նախապատիւ կը համարին, և չատ ալ չեն սխալիր։ Քաղաքին յոգնեցուցիչ և փոշիի կեանքէն վերջը՝ չարժեր հարկաւ Բիւյիւքտէրէի ձեւակերպիկ և տաղտուկ կեանքին մէջ և ոչ ալ Պրինքիպոյի միօրինակ, անբոյս, անտերեւ, ամայի բլուրներուն և ծովեզեր աւազներու վրայ կառուցուած տուներուն մէջ Թաղուիլ։ Ասոնց դէմ որքա՜ն տարբեր երեւոյթ մ'ունի Հայքին։ Նախ իր քազինոն։ Սա՛ կղզիին փորձաքարն է։ Կուզե՞ս հասկնալ թէ քանի՞ հոգի կայ, ի՞նչ տեսակ բազմութիւն կայ կղզիին մէջ, գնա՛ կիրակի առաւօտ մը հոդ և պիտի տեսնես կղզիին բոլոր դասակարգերը հոն ի մի համախմբուած։ Գաղափար մը անմիջապէս պիտի կազմես նորեկներու Թուոյն և աստիճանին նկատմամբ։ Սիրուն ժամադրավայր մը այդ քազինոն՝ ուր քանի մը ժամեր անզգալաբար կանցընես ծծելով հովուն զովութիւնը, կը դիտես հետզհետէ խռնուող կղզեցիները, կունկնդրես երգերը դաշնակին և կիթառներու բազմաձայն(?) երաժշտութեան։

Տաղտուկը վանող, ընդհանուր շարժման մը մէջ գտնուող այդ քազինոն կը ծառայէ մերթ թատրոնի տեղ օտարական, ֆրանսական և յունական խումբերուն։ Այս տարի մինչեւ իսկ վերածեցին զայն պարասրահի, ընտանեկան երեւոյթի մը կերպարանքը տալով։ Զուարթ դէմքերու, զուարթ ծիծաղներու կեդրոնավայրը հոդ է։

Սիրուն արդուզարդեր, բարեձեւ տիկնանց և օրիորդաց, ճէնթըլմէնի երկար գըլխարկով շիք, աչքոտ երիտասարդներու խմբակներ, հայ և գլխաւորաբար յոյն ընտանեաց իրարու քով այլ իրարմէ անջատ համախմբումներ, նոր նոր ծանօթներ, բարեկամներու հին յարաբերութեանց վերյիշումներ, զանազան կապակցութեանց բարեբաստ յիշատակութիւններ, սրամիտ խօսակցութեանց, ամեն լեզուէ, ամեն կարգէ հնչուած ձայներու անուշ խառնակութիւն մը կը լեցնեն սովորաբար Հայքիի քազինոն։ Առանց չափազանցութեան, մոռացումը, օրուան դէպքերու, քաղաքի կեանքին յոգնութեանց մոռացումը կուգայ պատել զքեզ երբ մտնես քազինոյէն ներս. անոր ներդաշնակ այլ տարաձեւ բազմութիւնը, նուագին լանթերնաձեւ մտաշարժ եղանակաց կրկնութիւնը, ականջիդ մէջ բզզացող աղմուկին տեւողութիւնը, գոյներու պէսպիսութիւնը, ծանօթներու ծիծաղը կը վանեն քեզմէ օրուան յոգնութիւնները, և ներկայից զուարթութեանց մասնակցելու խնդանքը կուտայ քեզ։ Քազինոն իր այլասեռ պարունակութեամբը կրնայ ուսումնասիրութեան տեղի ըլլալ Պոլսոյ տարբեր ազգութիւններուն, անոնց բնոյթը և սովորոյթները զննելու համար։ Պոլսեցւոց փոքրանկար կեդրոնը կրնայ ըլլալ քազինոն ուր, հակառակ ընդհանուրին վրայ տիրող ֆրանսական կրթութեան արտաքին ցոյցերուն, կը տեսնես որ իւրաքանչիւրը իր տարազովը, իր ձեւովը, իր սաւ-ծած մասնաւոր զարգացմամբը կը մատնէ ինքզինքը, կը յայտնէ իր լեզուաւը տեսարանին իր վրայ ներգործած տպաւորութիւնը, նուազ կամ զօրաւոր յայտնի կերպով իր զգացածին, մտածմանը թարգմանը կըլլայ և առիթ կուտայ դիտողին՝ ուսումնասիրելու ատոնց արտաքինը և ներքինը։ Հոդ՝ վերին և միջնակարգ ընտանիքները առանց չիկնելու իրարու քով նստած, երբեք չեն դներ դասակարգի խտրութիւն։ Հոդ՝ բոլորչի մարմարեայ սեղաններու շուրջը, աւազէ հարթ գետնամածին վրայ, ապակիէ ամրոցներով բոլորուած շրջանակի ամփոփութեան մը մէջ, կարսոններու վազվզուքին ու Անտօնիին հաճոյակատար ծառայութեանց վարժ՝ ամեն դասէ ընտանիքներ իրարու համար երբեք չունին խեռ նայուածքներ, նախանձոտ արհամարհանքներ։ Ամեն ոք իր փափաքներուն գոհացումը կը վայելէ, իւրաքանչիւրը հասարակ զրահով սպառազինուած կայծր ինք իր մէջ, ինք իրեն համար, անհոգ և անփոյթ՝ օտարական դրացւոյն քանակին և որակին։ Սակայն ամենէն աւելի՝ ինչպէ՞ս չյիշեմ քազինոն՝ սպասավայր մը ըլլալու յատկութեանը համար։ Երեկոյները կը տեսնես իրենց խօսեցեալներուն սպասող, անընդհատ շոգենաւերուն գալստեանը ակնկալող, գեղանի պարմանուհիներ, որոնք շրջապատուած իրենց ընտանիքէն, անհամբերութեամբ կը խռնին նաւամատոյցին շուրջը, և փնտռուած դէմքին կարօտը կը քաշեն մինչեւ որ շոգենաւը բերէ զայն, ո՛ր մէկին իր նշանածը, ո՛րը փնջիկ մը ձեռքը, ժպիտ մը շրթունքը կը վազէ առաջ, կշտապէ և կը հասնի, ուրիշ մը իր ամուսինը, եղբայրը, հայրը, որք ամեն ալ գիտնալով իրենց ներկայութեան յառաջ բերելիք հաճոյքը՝ կը լեցուին, կը վարակուին ընդհանուրին ուրախութեամբը։ Քազինոն կըլլայ զանոնք հաւաքողը և զուարթ զրոյցներով, հաճոյակատար ակնարկներով, կը պարպուին գարեջուրը, օշին։

Գրինայի որքա՛ն պարզուկ կերեւի, Բիւյիւքտէրէն որքան Թոյլուկ և անգոյն՝ Հայքիի քազինոյին յոգնազան շարժումներուն քով։

* * *

Գանք Զամլըճին։ Տեսարանը կը փոխուի հոս։ Ալ չիկայ ան ժխորը, ան արդուզարդը, ալ չիկայ շարժումներ, քայլուածքի ան աշխուժութիւնը, ոչ ալ խիտ ու հոծ համախմբումներ։ Զամլըճի մէջ կը տեսնես յամրընթաց, աճապարելու պէտքը չունեցող, զատ զատ կամ առանձին, պարզ հագուածներով, այր ու կանայք, երիտասարդ ու երիտասարդուհիք, աղայք ու աղջիկներ որ կը թափառին հոս հոն, կ'ոլորտալով վարը՝ եղեւիններու Թփոտ տերեւները, վերը՝ խոշոր սեւցած կիզեւներով, գօտացած կոճղերով, երկար կանաչ ճիւղերով շինուած արուեստական հովանիի մը տակ պտտապարուելոյ։ Եղեւիններուն մէջ՝ հողը ծածկուած է սաղուն, լպրծուն, ճիւղիկներու անտեւ սեւցած բեկորներով, քարի և ծառի կոտրտուանքներով։ Այդ ուղեւիները, քարերը և ծառի կտորները շփուելով, կոխուելով և կոխկռտուելով առած են ոչ սեւ ոչ ճերմակ, գոյնը անորոշ, Թուռմած եւ երբեմն երկար աղղաձեւ վայտիկներու կերպարանքը, տեսակ մը անգոյն խոտեր, որ տեղ տեղ կուտակուած, կոճղերուն տակ ցիցուած բամբակէ նստարաններ կը ձեւացնեն, կը հրաւիրեն քեզ հանգչելու, և Թիկունքդ տալով տարեց եղեւինին, ոտքերդ տարածելով խոտէ անկողինին և աչքերդ ալ տանելով հեռուները դիմացդ բացուող հիանալի տեսարանին վրայ, կ'ընկղմիս այնպիսի քաղցր անգործութեան մէջ, որու նմանը միայն վէպերու մէջ կը կարդաս։ Եթէ տխրութեան հակամէտ ես անուշ մելամաղձիկ հով մը կ'առնես, քանի դիտես անծայր անյագութեամբ մը բլրէն վար, անդին, հեռուն տարածուող անծայ միապաղաղ ծովը, ցամաքներու, բլուրներու, ամպերու մէջ կորսուող լեռներու սիրուն խառնակուտակումը, անշարժ և անկենդան՝ շոգենաւի մը վէտ վէտ մուխերուն մէջ ծրարուած, սաւառնող հորիզոնին հետ միացած և ամենուն վրայ պայծառ երկինքը որ իր կապոյտովը կը ներկէ ցամաքն ու ծովը։ Եթէ զուարթ ես բնութեամբ, ուրախութիւնդ ու զուարթութիւնդ կառնուն հեշտութեան մը մարմնապարար ձեւը, քանի հովը, մեղմիկ սիւքը ծծես, քանի եղեւիններու խէժաւէտ անուշ եւ կազդուրիչ բուրումը շնչես, որքան դիտես երիտասարդ ջուխտերու, երկսեռ, համատ զոյգերու սաստուատուն գնացքը, որք իրարու ձեռքէ, իրարու Թեւերէ կախուած իրենց վար չիջնալու ջանքերուն մէջ կը Թրթռացնեն օդը ցնծուն ձայներով, մարգարտեայ քրքիջներով։ Մարդոց և բնութեան այս ներդաշնակութիւնը, գոհունակութեան անճառ զգացումը կը պարգեւէ համակ մարմնոյդ, հոգւոյդ եւ մտքիդ։ Մոռացումը լաւագոյն սպեղանին է հոս, և այդ անձնամոռացման մէջ պահ մը կը կարծես ընդհատական(?) պիտի ըսէի, կը շնչափես, երջանկութեան խուսափուկ էութիւնը։ Եթէ մարդատեաց, կեանքէն յոգնած կամ եթէ մարմնով ու հոգւով հիւանդ ես, եղեւինները կը մեղմացնեն մարդատեցութիւնդ, նոր յուսով մը, նոր եռանդ մը կեանքին կը փարիս, ապրելու ու զգալու տենչը կը վերածնի, լայն շունչով մը կը ծըծես և կ'իւրացնես մաքուր օդի հոսանքը։ Ապագային փայլուն երազը զոր վայրկեան մը Թաղած էիր, կը վերարծարծես և կեանքին քաղցրութիւնը իր բոլոր ուժովը կը ծանրանայ վրադ։ Ի՜նչ քաղցր բան, զոր երկարելու համար հոս պէտք ունիս ոչ Կոտինոյի օշարակին և ոչ ալ Պրոն Սէգարի հեղուկին։

Այդ կենսական ըմպելիները շնորհիւ մաքուր օդին հոս ամեն ուրեք, ամեն ծառի տակ առատօրէն կը գտնես և ուզածիդ չափ կը ճաշակես։

Ոմանք պիտի ըսեն Թերեւս Թէ ձանձրացուցիչ և միօրինակ է այդ եղեւինոյը, և զայն արհամարհելու աստիճան յառաջ պիտի երթան։ Այդպիսիներ եթէ կան եւ գիտեմ որ կը գտնուին, հազիւ Թէ ամբողջ եղանակին մէջ՝ մէկ երկու անգամ կը դիմեն հոն կազդուրելու իրենց յոգնած անդամները և միտքը։ Այդպիսիներու վրայ ես կը գթամ խրոք եւ կը ցաւիմ որ շոգեհաւերով գետնայարկի կեանքը վերանորոգելու հարկէն մղուած, կը մոռնան բնութեան պաշտամունքը, կը ծիւրեն անձերնին սենեկին խեղդող ու մոխրոտ ոլորտին մէջ, կորաքամակ՝ սեղանին շուրջը։ Ընկերական կեանք կ'անուանեն այն զոր ես հեշտով պիտի կոչէի ընկերակործան կեանք։

Սակայն եսասէրի ոգւով մը կը յայտնեմ Թէ գոհ եմ որ Զամլըճը զրկուած է ատոնց ներկայութենէն. անոնց հեգնական նայուածքը, արհամարհոտ ժպիտը պիտի ունենար բնութեան զուարթութիւնը խանգարող հանգամանք մը։ Զամլըճը պիտի դադրէր ըլլալէ անհենգ պարզութեան կեդրոնավայրը։ Անոնք սխալ մը պիտի ըլլային հոս եւ պիտի նմանէին սպիտակ էջի մը վրայ լայն սեւ արատին. Բայց ի՞նչ փոյթ ինծ այդպիսիք։ Թող անոնք շարունակեն քաղքենիի հաճոյքներուն եւ նախանձին մէջ սնանիլու. մենք գոնէ եղանակ մը վայելենք ինչ որ Հայքին շնորհեր է անգնահատելի և անբաղդատելի իր Զամլըճովը։

Մ. Կ. ՇԱՀՆԱԶԱՐ

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Վարագայ Խաչի տօնի առթիւ յԱրմաշ ուղեւորեալ, վաղամեռիկ որդւոյս գերեզմանը այցելելու։

Կը փութամ կանխել իմ խորին շնորհակալութիւնս Արմաշու հին և նոր միաբան անդամոց, որք բարեհաճեցան Վարագայ Խաչի երկրորդ օրը հանդիսաւոր հոգեհանգիստ կատարել և օրհնել Ցակոբիկիս նշխարանը։

Նոյնպէս, իմ սրտագին շնորհակալութիւններս կը մատուցանեմ այն ամեն եկեղեցական և աշխարհական բարեկամաց, որ ոմանք՝ իրենց այցելութեամբը, և այլք մխիթարական գրերով յօժարեցան Ցակոբիկի տարաբաղդ ծնողաց վիշտն ու կսկիծը իրենց մէջ բաժնել։

Մտադիր եմ այդ դամբանական նամակներէն, վշտակցական այցաքարտերէն և լրագրաց մէջ տեսնուած խմբագրական մասերէն ծաղկաքաղ մը ընել և Ցեղաթանկութեան(?) մատենիկով մը առանձինն հրատարակել, կցելով անոնց Ցակոբիկի կենսագրութիւնը, հանդերձ մանկութեան, պատանեկութեան և երիտասարդական Թարմ հասակի լուսանկարներով։

Իսկ իմ օրուան դժբաղդութեանս մէջ յատուկ շնորհապարտ զգացմանցս իրաւունք ստացած է մանաւորապէս Ազն. Ռեթէոս էֆ. Պէրպէրեան, որ ոչ միայն իւր սիրելեաց ապաբաղդ սանիրէն միոյն ի Գատրգիւղ կատարուած հոգեհանգստեան արարողութեան ներկայ գտնուեցաւ, այլ և առանձին սրտաշարժ գրութիւն մը ուղղելով ինձ, կենսագրած էր զաւկիս դպրոցական կեանքի գծերն, ինձ հետ աւաղելով իբրեւ հայր որդեկորոյս անոր տարաժամ մահը։

Արդ, ըստ որում այսօր փաղամեռիկ որդւոյս Ցակոբիկի քառասնօրեակն է, որովհետեւ 1868 հոկտ. 4ին ծնած է նա յիւսկիւտար, ուստի այն այս Թուականը ճշդելով, ի խնդրոյ բազմաթիւ բարեկամաց, և մանաւանդ Ցակոբիկի դպրոցական ընկերակցաց թախանձանօք, հրատարակութեան կուտամ զաւկիս մեծանուն ուսուցչին՝ Ռեթէոս էֆ. Պէրպէրեանի յիշեալ նամակն, (*) իբրեւ կենսագրական գծեր սիրելի որդւոյս դպրոցական կենաց։

Ա. Ց. ԱՅՎԱԶԵԱՆ

4 Հոկտեմբեր 1893
Գատըգիւղ

ԲԱՆԱՑԻՐԸ

Խանութներու ճակատներէն կապուած են թղթազարդ լարերը դէմ դիմաց, իրենց նուրբ գիկզակին գունագեղ ակռաները շարժելով, մինչ անոնց վրայ շուք կ'ընեն լայնածալ դրօշներ յաղթական խրախուսութեամբ մը՝ իրենց պուտ պուտ կարմիրը կամ նաչքը(?) կապոյտ շերտերը ծածանելով։ Իրիկուան մեղմ հովը իր սարսուռը կը պըլտուցնէ լաթերուն թոյլ՝ ու թուղթերուն գաղփաղփուն կապմերուն վրայ, տարտամ երաժշտութիւն մը յօրինելով անոնց ծածանքէն։

Ու ձայնի այդ ծփծփուն ծուէնները թափուելով դափերու թմբուկներու գռչպուռչտուքին մէջ՝ կորսուած ցնդեցուցած են նուաղուն նրբութիւնն իրենց փափուկ երաժշտութեան։

Սրկուշաբթի ցորեկին նորէն հօնկէ անցայ։

Կ'անձրեւէր։ Տեսնուածը բանայիրի Թափուկն էր ալ։ Հեռուէն խումբ մը յոլիկներ երգելու ճիգը կ'ընեն կոկորդնին քերթելով, ու ղռնիփակ կապելայի մը խորէն հազիւ կը լսեմ լանթէռնայի մը ծըթռած բոլքան, զգացունելով իր բռնազբօսիկ զուարթութիւնը։ Վերը, խանութներու թրջած ճակատը չեն ծփար ալ դրօշները, ու ա՛լ թուղթէ ժապաւէններու բարակ երաժշտութիւնը չի լսուիր։ Արեւը երբեմն մըկեր էր թուղթերուն գունաւոր այտերն, ու հովը փետեր փեթըռտեր էր իրենց սիրուն եզրբերները՝ որոնք յաւագին երեւոյթով մը կախուած՝ անձրեւ կը կաթկըթէին հիմա խոշոր կաթիլներով, ենթադրել տալով ինծի թէ իրենց արցունքներն ըլլային ատոնք։ Հովին կորովի անցքէն այդ կիսամերկ դերձանները կը դողդղային մեկոտ սարսուռով մը, վշտագին թրթռերդ մը թռցունելով թաց օդին մէջ։

Տարի մը առաջ, չա՛ր աղջիկ, սիրտս այս Բոնոյերին չէ՞ր նմաներ։ Երիտասարդ էի, բայց հիմակուանին պէս չէ՛. աչքերուս մէջ կ'առկայծէր սիրոյդ վառքը՝ երբ ինծի նայէիր, երբ նշանակութիւն ունեցող ժպիտով մը դուն ինծի նայէիր։ Ներսիդիէս կը լսէի ձայներն թնդացող երաժշտութեան մը որ կը կ'երգէին բազմահոյլ ու երփներփեան զգացումներս՝ իրենց մեղմիկ առաջին թրթիռներովը։

Այո՛, տարի մը տեւեց այդ կրակուբոց ոգեւորութիւնը, մէկ սեպտեմբերէն մինչեւ միւսը, անանկ չէ՞. բայց ի՞նչ գիտնայի որ այս թրթռումներն ու այս գունագեղութիւնը աստւալ՝ պէս պիտի անցնէին։ Ես չէի յուսար, որովհետեւ սէրովդ արբշիռ՝ ատեն չգտայ հոն-ին վրայ մտածելու։

Ու դուն, անգգա՛մ աղջիկ, ինչ յափրացար ի վերջոյ. հասկցայ որ քու սէրդ ունի եղեր մարախներուն անկայութիւնը՝ երբ անոնք վայրկեանին հետ կը մեկնին ծաղիկէ մը կամ տերեւէ մը, ուրիշի վրայ Թառելու համար։

Հիմայ փոթորիկին յաջորդած է տեղատարափն որ ա՛նչափ քիչ միջոցի մէջ թըրջեց մարեց սիրոյս հրդեհը։ Խօսքերուդ սառ շունչը ու նայուածքիդ խոժոռութիւնն եկան հմայաթափ ընել սիրոս իր ցնծուենէն, իր խայտանքէն ու իր սիրարծարծ ոգեւորումէն։

Ու հիմա վարի'տ, թո՛յլ, տժգո՛յն զգացումներ են որ սրտիս ալքերուն մէջ կը սարսռան քու յիշատակիդ ցնցումովը որ սակայն ա՛լ քիչ մը գժուա՞ր կրնայ տալ անոնց այն վարդագոյն բաբախումը հեշտին զոր քու նայուածքդ տուաւ երբեմն՝ անոնց երբեմնի փայլին։

ԹԷՈԴԻԿ

Ամէն անէ

Ո՞Վ ԿՈՒԶԷ ՀԻՆԳ ՄԻԼԻՈՆ...

Ֆրանք։

Այս պահուս Փարիզի մէջ բալական հետաքրքրաշարժ առասպել մը կը շրջի, զոր կարժէ յայտնել։ Հինգ տասը տարի առաջ — առասպելն է խօսողը — Փարիզի մէջ կը մեռնէր ռուս իշխանուհի մը որ ահագին հարստութիւն կը Թողուր։ Բայց երբ կտակը կը բանան, բաւեն անակնկալ մը կուսինան։ Հրէտակին մէջ ողորմած հոգի տիկինը պայման դրած էր որ հինգ միլիոն ֆրանք պիտի տար այն անձին որ հաւանէր տարի մը կենալ իր գերեզմանին վրայի մատուռին մէջ, ի Բէռ-Լաշէզ։ Իշխանուհին — միշտ առասպելն է խօսողը — կը հանգչի ափիբեղէ դագաղի մը մէջ։ Մարմինը տաշծուած է ապակիին տակը, մետաքսեներու սպիտակ արդուզարդովը, և իր պա-

[*] Ծ. Խ. — Վաղուան Թուով պիտի հրատարակենք սոյն նամակն։

րապ աչուըներ կարծես կը նային անդրգերեզմանեան խաղաղութեան վրայ, ինչպէս կ'ըսէ Սիւլլի-Բրիւտոմ։ Ասկից շատ մեծ սոսկում մը առաջ կուգայ այն անձերու վրայ որք կը փափագին չահիլ հինգ միլիոն ֆրանքը և որք մինչեւ հիմա մէկ քանի օրէն աւելի չեն կրցած կատարել մահասարսուռ հսկումը։

Ստակ շահելու անյաջողները կը հրաւիրուին ձեռնարկել յիշեալ փորձին, եթէ սակայն իրաւ առասպել մը չէ այս պատմութիւնը։

ՍՈՒՏԻՆԵՐՈՒ ԹԱԳՈՒՀԻՆ

Վերջին դէպքերու միջոցին իրենց ընթացքին համար Պոմպայի կառավարութեան կողմէ վարձատրուող անձերու մէջ, ամենէն չահեկանն անշուշտ Վեհ. Սոֆին է, Սուտիններու թագուհին։

Սուտինները, կըսէ Սթանտարտ, սեւամորթ կիներ են որք մեծ թուով Հնդկաստան եկած են, ուր կը ծառային իբր նաւաստի, կամ նոյն իսկ իբր հնոցպան, եղերանաւերու մէջ, և կը կատարեն աւրական սեւի յատուկ ուրիշ արհեստներ։ Այս ամազոններ, աւելի իրենց կորովովն ու եռանդոտութեամբը նշանաւոր քան իրենց հրապոյրներովը, հլութեամբ կը հնազանդին իրենց թագուհիին և սա այնքան մեծ ուղղամտութիւն ցոյց տուած է դէպ ի թագուհին Հնդկաստանի որ ռատրիկանութեան վարչութիւնը իրեն ինչպէս նաեւ իր երկու ամուսիններուն ընծայեր է երկու իշխանական թագեր զորս կը դնեն իրենց պաշտօնական զգեստներուն հետ, երբ ընդունին իրենց հպատակները։ Ն. Վ. Սոֆի կառավարչին ներկայացեր է, իր երկու ամուսիններուն հետ, կանանչ պարեգօտ մը հագած, սեւ չալ մը առած, և մանրիշակագոյն թաւիչէ սկովտական գդակ մը դրած։ Լորտ Հարրիս, անոր ուղղամիտ ծառայութիւններուն ի վարձ, ոսկեհուռ մետաքսէ գեղեցիկ հագուստ մը ընծայեր է անոր։

ԿԱՆԽԱՀԱՍ ԱՆՁՆԱՍՊԱՆ

Տասնըհինգ տարեկան պատանի մը, Ժիւլ Կոնդիէ, վաճառականի աչկերտ, ի Փարիզ, քանի մը օր առաջ, յանդիմանուած էր հօրը կողմէ իր գործած մէկ թեթեւ յանցանքին համար։ Շատ զգայուն, չատ դիւրազգած բնաւորութիւն ունենալով, Ժիւլ չատ վիրաւորուած կերեւի իրեն ուղղուած կշտամբանքներէն։ Իրիկունը, երբ տուն կը դառնայ, շիպշիտակ չորրորդ յարկն իր սենեակը կելլէ, և պատուհանէն ինքզինքը բակը կը նետէ։ Դըռնապանին կողմէ վերցուելով, խեղճ տղան Լաաբիպուազիէրը կը փոխադրուի, ուր քանի մը ժամ նոքը կը մեռնի առանց սթափելու։

ԳԻԶԱՆՆԵՐՈՒ ՊԱՏԺԱՐ

Նիւ-Եորքի լրագիրները կը պատմեն թէ գազաններու սոսկալի մարտ մը տեղի ունեցեր է ներկայացման մը միջոցին ի Շիքակօ և սոսկալի սրտայուզութիւն պատճառեր է։ Երկու արջեր, երեք ընձառիւծներ և առիւծ մը մրցարան բերուած էին։ Ցանկարծ, չգիտցուիր ինչպէս, արջերէն մէկը և ընձառիւծներէն մէկը իրարու վրայ կը յարձակին, գետին թաւալելով գիրար ապրինաշղաղափ։ Ընդհանուր ճակատամարտի մը նշանը կ'ըլլայ այս։ Առիւծը, որուն վրայ կը յարձակին երկու ընձառիւծները, անմիջապէս կը սպանէ անոնցմէ մէկն ու հեռուն կը նետէ դիակը, սարսափահար հանդիսատեսներու աչքին տակ. միւսն ալ անմիջապէս կը մեռցունէ և կը խոյանայ արջին վրայ, որ մինչեւ այն ատեն մէկ կողմ կեցած էր։

Բայց գազանապանը արիաբար նետուած էր կռուողներուն մէջտեղ և կը ջանար բաժնել զանոնք մորակի հարուածներով. այն ատեն գազանները իր վրայ կը յարձակին։ Բարեբախտաբար, զաւազեցին բոլոր պաշտօնեաները որք վազած էին կրակին մէջ կարմրցուած երկաթէ ձողերով, յաջողեցան զատել խեղճ գազանապանը, որ սակայն ծանր վէրքեր առած էր։ Մէկ քանի կիներ և տղաքներ ևս վիրաւորուեր են՝ այս տեսարանին առաջ բերած խուճապի միջոցին։

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՃԴ ՄԸ

Երաժշտական տետրերու տպագրիչ մը ի Պոսթոն սոյն քաղաքին մէկ լրագրին մէջ հետեւեալ ազդն հրատարակել տուած է.

«Պ. Ժերեմի Պրոմըրն, տպագրիչ, պատիւ և վիշտ ունի ծանուցանելու իր յաճախորդներուն և բարեկամներուն թէ ի վաճառ հանած է նոր վալս մ' Ջէֆֆ—Օն-Բրքէյ անուն, և կորսնցուցած է իր 15 տարուան աղջիկը, Մաուի-Անն-Տեպոռա։ Վալսը կը գտնուի երաժշտական ամեն վաճառատուններու մէջ, և յուղարկաւորութիւնը տեղի պիտի ունենայ վաղը, ժամը առաւօտեան տասնըմէկին։

ՍՏԱՄՈՔՍԻՆ ՄԷՋ ՄՈՒԿ ՄԸ

Անգլիական լրագիրք կը պատմեն թէ ի Հարթֆորդ, Բարք-Աթրիթ բնակող կին մը հիւանդ ըլլալով, կանչել տուեր է իր բըժիշկը, որ փսխեցնող դեղ մը խմցուցեր է անոր։

Արդ, քանի մը վայրկեան եւքը, հիւանդ կինը մեծակ մեծութեամբ մուկ մը կը փսխէ, ի մեծ ապշութեան բժիշկին և ընտանիքին բոլոր անդամներուն։

Մուկը, թէեւ մեռած մարզուած, դեռ ամբողջ էր և գլուխն էր որոշել գլուխը, պոչը և թաթիկները։ Ասկից զատ, քանի մը մազեր ալ մնացած էին մարմնոյն վրայ։

Նախ. չէ գիտցուած թէ մուկն ի՛նչպէս մտած էր կնոջ ստամոքսին մէջ։ Բայց եռքէն հասկցուեցաւ թէ կինը շատ խորունկ քուն ունէր ինչպէս նաեւ բերանը բաց քնանալու յոռի սովորութիւնն։ Հարթֆորդի բժիշկը հետեւցուցեր է թէ մուկը իր ծակը կարծեր է կնոջ բերանը։

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԱՌԱՋԻՆ ՏԱՐԵՐՔ
ԲՆԱԿԱՆ ԵՒ ԲՆԱԳԱՏՄԱԿԱՆ ԳԻՏՈՒԹԵԱՆՑ
ԴԱՍԱԳԻՐՔ
Մասն Ա. մարդ եւ կենդանիք
Գրեց ՅՈՎՀ. ՏԷՐ-ՅՈՎՀԱՆՆԵԱՆ
(Հէւսէլ-Ալլէ-Բէլէսկ Պօլիէբէ Նախակրթարաններու համար)

Այս գիրքը իր տեսակին եւ ուղղութեան մասին միակն է եւ «փոքր տղոց» հասկացողութեան յարմարցուած. տպագրութիւն, պատկերք եւ կազմ գեղեցիկ։

Ժթ. դասերու բաժնուած է եւ. ամէն դասի վերջ ալ առանձինն ամփոփումը դրուած է. իսկ գրքին վերջը ուսուցչաց համար գիտական բառագրքուկ մը դրուած է զաղղիերէն բառերով մէկտեղ։

Բ. եւ Գ. մասերն որք են՝ «Բուսաբանութիւն եւ Բնագիտութիւն», պիտի հրատարակուին մինչեւ յառաջիկայ յունվար։ Վարժարանաց տնօրէնք 1 օրինակ ձրի կ'ստանան զրատունէն։

Գին 4 ղրշ. ամէն զրավաճառաց քով. միակ կեդրոնատեղին է Զ. Թորոսեան զրատունը, Պոլիս, Պահճէ գաբու Թիւ 4։ Վարժարանաց համար զոհացուցիչ զեղչ։ 789 14—20

ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ

Դավաֆեան զրատունը որուն յաջորդած եմ հաստատուած է չատ տարիներէ հետէ ի Պոլիս Զարմագըլար Եօքուշ Թիւ 20։ Այս անգամ կը ծանուցանեմ արգոյ հասարակութեան եւ ի մասնաւորի Պատ. Հոգաբարձութեանց եւ ազգ. ուսուցչաց, որ բաց ի Հայ. Տաճկ. Գաղ. փառական դասական եւ այլ բազմապիսի գրենաց, դպրոցական նոր շրջանի առթիւ ի վաճառ հանած եմ հետեւեալ դասագրքերը խիստ գոհացուցիչ պայմաններով։

	Ղշ.	Փր.
Ածէմեան Թ. Նոր քերականութիւն, աշխարհաբար լեզուի, Ա. մասն	3	—
Անդրէասեան, Ծաղկաքաղ հաւաքածոյ	4	20
Բարսեղեան Հ. Դիւաւուր	5	—
,, Աստուածաբանու. սկզբունք	12	—
Գալֆաեան Գ. Այսէի Մրնչաւան(?), հմտ.	2	—
,, ,, ընդրծ.	12	—
Դարագաշեան Ա. Մ. Գաղ. քերականութիւն, ըստ Օլլէնտորֆի	15	—
Դարագաշեան Ա. Մ. Արծագանգ Բարիզի (L'écho de Paris).	10	—
Դուրեան Եղիշէ Ծ. Վ. Բառագիտութիւն Հայ. քերականութեան	2	20
Դուրեան Եղիշէ Ծ. Վ. Ընթացք ի գրոց բարբառ Ա.	5	—
Դուրեան Պետրոս, Տաղք եւ Թատերգութիւնք	15	—
Էմիլ Օթթոյ, քերականութիւն Փրանսերէն լեզուի Ա. եւ Բ. մասն	15	—
Էպսէրճեան Բ. Տարերք Մայր. լեզուի Ա.	3	—
,, ,, ,, Բ.	4	—
,, ,, ,, Գ.	4	—
Թաշճեան Խ. Գեղագրութիւն, հայ. գաղ. համառօտ	2	—
Թաշճեան Խ. Գեղագր. գաղ. ընդրծկ.	20	—
Թէքեան Ս. Լուսագրութիւն ընդարձակ Երրորդ Տպագր.	5	—
Թէրզեան Դ. Նոր Այբենարան փռան. լեզ.	1	20
Ժօրժ Հ. Առողջաբանութիւն Թարգմ. Էմ-մէքճեան	5	—
Հինդլեան, Բանալի ընթերց. Անգ. լեզ.	3	—
,, Ոճք, Ցասկաբանութիւնք, Առակք Փրանս. լեզուի	10	—
Մօզեան, Հաւաքածոյ հատուածոց քերթ. Գաղ. մատենագրութեան	4	—
Յակոբեան Տօքթ. Հիւանդին բարեկամը	15	—
Շիշմանեան, Քերականութիւն զրաբառ լեզուի	4	—
Շիշմանեան, Քերականութիւն հայ. գաղ. լեզուի	5	—
Ոսկեան, Նոր ընթացք գաղ.է ի հայերէն Թարգմանութեան	2	—
Պօզաճեան Տիգրան, Աշխարհ. պատկերզ.	4	—
,, ,, Թուաբ. ընդարձակ	15	—
Սէրվիչէն Տօքթ. Մանկատածութիւն 2 հատոր	20	—
Տըպէյ, Առողջաբանութիւն, Թարգմ. Դ. Նորշապուհ	15	—
Ֆէլէկեան Ս. Ծաղկեփունջ կամ Նոր ընթերցարան	2	—
Գարագաշեան եւ Գալըգեն, ճաշակ Ոսկեղէն Դպրութեան Ա. եւ Բ.	10	—
Գափամաճեան, Նոր բառգիրք հայ լեզ	15	—
» Հաւաքածոյ ընտիր գըրուածոց մասն Ա.	5	—
» » ընտիր գըրուածոց մասն Բ.	7	½
» Առձեռն Նամականի	7	—
Աշխարհագրութիւն համառօտ. Դ. Մարգարեան	4	½

763 14—16 ՊՕՂՈՍ ՊԱԼԵՆՑ

Կը ծանուցուի թէ Տօքթ. Վահրամ Ց. Թորգոմեանի Բերայի մէջ ունեցած մասնաւոր դարմանատունը փոխադրուած է Բեյօղլու, ՄԵԾ ՓՈՂՈՑԻ վրայ թիւ 96 ընդարձակ տունն, ուր հինգշաբթիէ և կիրակիէ զատ ամեն օր հիւանդ կ'ընդունուի ժամը 7էն 10 ը. թ.։ 766 15—24

ԱՆՀՐԱԺԵՇՏ ՊԷՏՔ ՄԸ

Վարժարանաց մէջ զարգացութեան եւ Նամակագրութեան դասերը գործնական ու հիմնական կերպով աւանդելու կարեւորութիւնն անժխտելի է, եւ ամէն ուսուցիչ, մանաւանդ հայ լեզուի դասատուաց անշուշտ պէտք զգացած են դասագրքի մը որ դիւրին եւ արդիւնաւոր եղանակաւ ուսուցանէ շարադրելու արուեստը։

Փորձը ցոյց տուաւ թէ այդ պէտքը լրացնելու կը գոհացնէ Ոմաստ էֆ. Դաւթեանի պատրաստած ՇԱՐԱԴՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԹԱՑՔ ՇԱՐԱԴՐՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՎԱՅԵԼՉԱԲԱՆՈՒԹԵԱՆ ԱՆՈՒՆ դասագիրքը։

Ինչպէս գիրքերնոյ ոճ, շահեկան նիւթեր, ատոնց ամենակն բաշխում եւ դասաւորում, մաքուր ու դիւրըմբռնելի լեզու՝ մասնաւոր առաւելութիւններն են այս դասագրքին։

Իսկ պարունակութիւնն է բազմակողմանի. 1. Շարադրութեան եւ Նամակագրութեան հիմնական կանոններ, 2. Ընդլայնելի նիւթերու Նախագիծեր, 3. Վայելչաբանական, շարադասական, լեզուագիտական գիտելիք, հարցեր եւ վարժութիւններ, 4. Տեսարաններու եւ պատկերներու վրայ շարադրելու օրինակներ եւ նկարագրութիւններ, 5. Նախադասութեանց եւ բառերու կապակցութեան վրայ հրահանգներ եւ որ ի կարգին։

Մէթոտը չատ պարզ է եւ բնական, ճի՛շդ ինչպէս կ'ընենք նոր տղոց կրթող ուղիւ մը — ծառ մը կը բռնենք եւ կամաց կամաց քալել վարժել կուտանք։ Այս է նաեւ զրքուկիս դրութիւնը — տղան աստիճանաբար, քայլ առ քայլ առաջ տանիլ, միշտ ծանօթէն յանծանօթն անցնիլ, գիտցածը զարգացնել՝ ինքնաբերական աշխատութեամբ, առանց ո՛ եւ է ճնշման կամ յոգնութեան, առանց մեքենական, անգիտակից եւ ամուլ ճիգերու։

Այս դրութեամբ, աշակերտք բիչ ատենի մէջ կը սկսին իրենց գաղափարներն ու զգացումներն վայելուչ ու անսխալ կերպով ի գիր առնուլ, գիտակցաբար գործադրելով քերականական, համաձայնական, շարադասական եւ վայելչաբանական օրէնքները։

Դասատուաց եւ առաջնակարգ ուսանողաց համար օրինուած է Նաեւ ԲԱՆԱԼԻ ՇԱՐԱԴՐՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՎԱՅԵԼՉԱԲԱՆՈՒԹԵԱՆ ՍՏՐԱՏ ԴԻՒԹԵԱՆ։ Այս Բանալին որ ուրոյն տպուած է միմեալիւ, կը պարզէ դասաւորման եղանակը, կը պարունակէ հրահանգայ եւ նիւթերու ընդլայնումը, եւ չատ պիտանի ծանօթութիւններ եւ գիտելիքներ գրքին արուեստին վրայ։

Ցանձնարարութեանց համար դիմել կեդրոնատեղին, Թիւ 11, Դաղազէլը խան, Պահճէ Գաբու (Համաստեղ Թիւրպէջինին կից)։ 652 10—0

ԼԱՆՕԼԻՆ
ՔՐԷՄ ՏԸ ԹՈՒԱԼԷԹ
ԼԱՆՕԼԻՆ

ԼԱՒԱԳՈՅՆ դարման ընդդէմ այրուածոց կեղուածներու։

ԳԵՐԱԶԱՆՑ մորթի պահպանման համար, մանաւանդ մանուկներու մաշկին, և գոյնի պահպանման։

ԼԱՒԱԳՈՅՆ դարման ընդդէմ մորթի հիւանդութեանց և ընդդէմ սրիւնկրթութեանց։

Կը վաճառուի ամեն դեղարաններու եւ դեղօրէից ու անուշահոտութեանց մթերանոցներու մէջ։

Գործակալ եւ ներկայացուցիչ ի Կ. Պոլիս
Մ. Ս. ՖՐԷՕՑԻՒ

Կալաթա, Մերթէպանի փողոց, Գրեանձեան խան։ 398

ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ
ՓՈԽԱՆՈՐԴՈՒԹԵԱՆ
ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԷՖ. ՊԷՅԱԶԵԱՆ

Որ Օսմ. դատարանաց քաղաքային, պատժական և առեւտրական ճիւղերուն մէջ երկոտասան տարիներ անդամութեան պաշտօններ վարելէ յետոյ վերջին տարիներս փաստաբանական գործերով կ'զբաղէր, իւր գրասենեակն հաստատած է ի Պոլիս։

Կ'ստանձնէ Կ. Պոլսոյ և մերձակայ գաւառաց մէջ Օսմ. քաղաքային և առեւտրական դատարանաց, վարչային ժողովոց եւ մահքէմէի չէրիյէի առջեւ տեսնուելիք ամեն կարգի դատերու (պիտայէթ, իսթինաֆ, թէմիզ), ինչպէս նաեւ մեր Ազգ. Պատրիարքարանի մէջ տեսնուելիք դատերու փոխանորդութիւն և դատական ամեն տեսակ գրութեանց պատրաստութիւն։

Կ'ընդունի զատաներէ յղեալ իսթինաֆի և թէմիզի վերաբերեալ գործեր և դատական և Օսմ. ուրիշ ամեն Նախարարութեանց մօտ հետամտութեան կարգի (թաագիպաթ) յանձնարարութիւններ։

Մասնաւոր պայմաններով կը հայթայթէ դատական ծախուց և փոխանորդութեան վարձքին այն տեսակ դատերու, որք սուղ միջոցի մէջ յաջողութեամբ վերջ գտնելու ապահովութիւն ունին։ 17

Դիվան. Քիւչիւք Ապպուտ խան, Թիւ 4, Մոբբուչճուլար-Իչի, Ստամպոլ։ 60—60

ՏՕՔԹ. ԵԴՈՒԱՐԴ ԹՈՎՄԱՍԵԱՆ
ԲԺԻՇԿ, ՄԱՆԿԱԲԱՐՁ ԵՒ ՎԻՐԱԲՈՅԺ

Որ տարիներէ ի վեր բացակայ կը գտնուէր մայրաքաղաքէս, այս անգամ վերադարձած ըլլալով՝ իւր բնակութիւնը հաստատած է Սամաթիա Սուլու Մանասթըր ճամտէսի Թիւ 146 տունը, ու պատրաստ է ամեն օր իրեն դիմող հիւանդները դարմանել մանրագնին և մասնաւոր հոգածութեամբ։ Զորեքշաբթի օրերը ժամը 6—9 (Ը. Թ.) աղքատ հիւանդներն ձրիաբար դարմանելու յատկացուցած է։

Ցիշեալ բժիշկը ճարտարութեամբ կը կատարէ վիրաբուժական գործողութիւններ և ճշդիւ կ'անուանէ ներքին հիւանդութեանց տեսակն, որմէ կախում ունի, կարճ միջոցի մէջ հիւանդաց բուժումը։

793 10—30

ՄԻՍՔԷԹ

Երկանդ եւ ընկերաց խնամքով այս անգամ զուտ խաղողէ պատրաստուած եւ ո՛ր եւ է վնասակար նիւթերէ ըստ ամենայնի զերծ լինելով ստամոքսը զօրացնելու եւ ախորժակ բանալու ատենք ձեւանցն համար բժշկաց կողմանէ իսկ անհրաժեշտ(?) գտնուած օղին եւ մաստիքան՝ ՄԻՍՔԷԹ մաքրութեամբ եւ կոկեալ չիշերով ու որոշեալ զըին ալ՝ ի վաճառ հանուած են հետեւեալ տեղերը։ Ի Ղալաթիա սամ. Պանքային կարգը Եուսուֆ Իզզէտին էֆէնտի խանին տակ Միսքէթի մթերանոցը եւ մայրաքաղաքիս հանրածանօթ դեղարանները։ Բերայի նշանաւոր զարեջրատուները։ Ղալաթիա Դօմխիսօն խանին մէջ Պօդոս ա-ղայի ճաշարանը։ Վօյվօտա փողոց Թիւ 9, Քիւ-րէքճիլէր փողոց Խաչիկ աղայի Թիւ 27 ճաշարանը։ Սանտըգճըլար փողոց Արթին աղայի Թիւ 199 գըօսարանը։ Մոմխանէ փողոց Թիւ 111 Մակագէն Ռիւս խանութը։ Թօփխանէ ծխավաճառ Եանիի Թիւ 1 խանութը։ Կամուրջին վրայ Վոսփորի շոգենաւերուն նաւամացյցը Սէֆանի Հաճի Գօսթի խանութը։ Եէնի Ճամիլլէի նաւամատոյցին դէմ Թիւ 12։ Ի Պոլիս Համօթոււլօ խանի կից Մէհմէտ փաշա խան Թիւ 24։ Մեծ Շուկայ Մահֆազաճըլար փողոց Թօրամէեանի Թիւ 29 ճաշարանը Բերա Հաճօբուլօ շուկային մէջ Թիւ 10։ Ղալաթիա Սէրայի կից Թիւ 57։ Ղալաթիա Սէրայի դէմը փողոցը Քիւլմիի Թիւ 6 խանութը։ Հալէպ Ճարշըսի մէջ Օննիկ աղայի ճաշարանը, Մեծ Փողոց շաքարավաճառ Հաճի Սարիմ աղայի Թիւ 54 խանութը, Թարլա Պաշի Սիրաքի Անմեսեանի Թիւ 40 մթերանոցը։ Ի Գում-գաբու Սմաթիօն ծառուդէսի նպարավաճառ Հաճի Միհրան Աղայի Թիւ 21 խանութը։ Ի Լանկայ Թուլումպա Մէյտան Մարտիւգոտդայի Թիւ 113 զբօսարանը։

Հետզհետէ բացուելիք մթերանոցներն ալ պիտի նոտքցուին կարգաւ։ 691

ՕԽՄԻԻ ՄՕՌՒԻ ՁԿ Ն ՙՇՏԵԱՆ(?)

Կ. Պոլիս, 15 Օգոստ. 1889

Պարոնայք Եգգ & Գոօսն,

Շատ հեռ. ...ած եմ գործածել Ձեր Ագզը, ... յաւ արդիւնքներ ունեցայ մանկանց ... և անսրիչնութեան հիւանդութեանց ... մը գէպքերու մէջ։

... կարծիքս է թէ այս Ագզը և ... Նախանձներ համ... և ... Յօրաւ կը գործածուի ... յարմարի(?) է ... ։

ՏՐ. Ա. ԱՆՏԸԼԵՅԵԱՆ

Ն... բժիշկ Օրմանեան ...

ԻԼԱՆ

ԽԱՃԻՆԷԼԻ ԽԱՍՍԱԻ ՇԱՀԱՆԷ

Խաղինէի Խասսաի Շահանէ իչուն տըլլինաճսդ Բէշիօ Մըսըր բիւրինճինին մինաղատոասընա պաչլանաճաղընտան Թալիպ օլանլարըն պազար վէ չարշամպա կիւնլէրի Խաղինէի ճելիլէ յի մէզքիւրէյէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

2 Թէշրին էվվէլ 309 1—3

ԻԼԱՆ ՊԱԴԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Կէչէն 307 սէնէսինէ մահսուպէն Նիր Համիտ Նամընտա մեւճուտ 5780 նոմերօլու վէ փարէչ Թէսլիմ 1500 զրուշլըք հավի 1 գէթնա նիզամնէ սուրէթին զայ օլմուշ օլտուղունտան ... քիմին եէտինտէ իսէ թարիխի իլանտան իթիպարէն 15 կիւն զարֆընտա ... մուհասէպաթ տայիրէսինէ կէթիրմէսի թաչախի(?) ... ։

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ԸՆԿ.

ՀԻՄՆԵԱԼ ԸՍՏ ՀՐՈՎԱՐՏԱԿԻ — ՎԵՀԱՓԱՌ ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ

1892 ՕԳՈՍՏՈՍ 2|14ԻՆ — 20 ՍԷՖԷՐ 1310

Ապահովագրութիւնք ՀՐԴԵՀԻ, ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԵԱՆՑ, ԿԵՆԱՑ ԵՒ ԱՅԼ ԱՄԵՆԱՅՆ ՎՆԱՍՈՒՑ

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ, Կ. ՊՈԼԻՍ, ԵԷՆԻ ԽԱՆ, ՔԱՐԱՔԷՕՅ, ԳԱԼԱԹԻԱ. 771

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

«ՖԻՆԻՔՍ»

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ Անգղ. Ոսկի 1.000.000 — Հիմնեալ ի Լոնտոն յամի 1782

ՖԻՆԻՔՍ, հիմնեալ առաւել քան մի դար յառաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրու. թեան ընկերութիւն մ'է՝ որոյ բաժնետեարք Անգղիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ դրամատէրներ են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր ապացոյցն է 18.000.000 Անգղ. ոսկւոյ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի վնասուց համար։ 618

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծակի կալուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և միջնորդութեամբ ստորագրելոց, որք ունին լիազօր իշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած վնասներն։

ՕՅԻԱՆ և ԸՆԿ. ընդհ. գործակալք Կ. Պոլսոյ, Պուլկարիոյ և Սեւ ծովու եզերաց Գալաթիա, Կամուրջի դէմ, Քօմիսիօն խանի անկիւնը։

ՄԵԾ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ ԴՐԱՄԱԳԼԽՈՑ

Օրինաւորապէս երաշխաւորեալ Քաղաքական Իշխանութենէն ի ՀԱՄԲՈՒՐԿ

500.000 մարք կամ **625.000** ֆրանքի

Մեծագոյն պարգեւը կը տրուի ամենէ մեծ թիւը շահողին՝ Դրամագլխոյ Մեծ-Նոր վիճակահանութենէն, երաշխաւորեալ Համպուրկի կառավարութեան կողմէ։

Բայց ամէն պարագայի մէջ

1 մեծ պարգև	300000	մարք
1	» 200000	»
1	» 100000	»
2	» 75000	»
1	» 70000	»
1	» 65000	»
1	» 60000	»
1	» 55000	»
2	» 50000	»
1	» 40000	»
5	» 20000	»
3	» 15000	»
26	» 10000	»
56	» 5000	»
106	» 3000	»
253	» 2000	»
6	» 1500	»
756	» 1000	»
1237	» 500	»
33950	» 148	»
18991	» 300	200

50, 127, 100, 94, 67, 40, 20

Դրամագլխոյ յոյժ կարեւոր վիճակահանութիւնը, պատմնեալ բարձրագոյն իշխանութենէն ՀԱՄԲՈՒՐԿԻ, և երաշխաւորեալ Պետութեան ամբողջական սատացուածքով, 110,000 տոմսակ կը պարունակէ, որոց 55400ը ապահովապէս պիտի շահին։ Այս վիճակահանութեամբ շահուելիք դրամագլուխը գրեթէ

13.000.000 ՖՐԱՆՔԻ ՈՍԿԵԴՐԱՄ

Այս դրամի վիճակահանութեան նպաստաւոր կարգադրութիւնն այն է. զանակաւ է որ վերջիշեալ ամեն մէկ 55,400 պարգեւք՝ եօթը յաջորդական կարգի պիտի բաժնուին ապահովութեամբ։

Առաջին կարգին գլխաւոր բաժինն է 50,000 մարք, երկրորդ կարգինը՝ 55,000 մարք, երրորդ կարգինը՝ 60,000 մարքի կը բարձրանայ, չորրորդը՝ 65, հազար մարք, հինգերորդը՝ 70,000 մարք, վեցերորդը՝ 75,000 մարք, և եօթներորդը պատահարար 500,000 մարքի, բայց ամեն պարագայի մէջ 300,000—200,000 մարքի։

Ստորագրող առեւտրական տունը ներկայիւս յարգանօք կը հրաւիրէ շահելեաց ըլլալ ԴՐԱՄԱԳԼԽՈՑ ԱՅՍ ՄԵԾ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԵԱՆ։

Հրամաններ տալու փափագող անձերէ կը խնդրուի ամեն մէկու դրամները ղրկել Ֆրանսայի կամ Եւրոպիոյ ամեն երկրաց պանքներու տոմսակներով կամ թեմպր-փոստով կամ ամենէն դիւրինը կ'ըլլայ [illegible] կել ձեր երկրի համազգային մանտա փոստով, գերմանական կամ աւստրիական, ֆրանսական կամ անգլիական թղթատարական պատուիրագրերով։

Առաջին կարգի վիճակահանութեան համար

1 բուն ամբողջ տոմսակը կ'արժէ ֆրանք 7.50
1 բուն կէս տոմսակը կ'արժէ ,, 3.75
1 բուն քառորդ տոմսակը կ'արժէ ,, 1.90

Հետեւեալ կարգերուն տոմսակներու պարգեւը և բոլոր պարգեւներուն բաշխումը ու վիճակահանութեանց թուականները, վերյապէս ամեն պարագաները կրնան տեսնուիլ պաշտօնական ցուցակին մէջ։

Իւրաքանչիւրը պիտի ստանայ բուն տոմսակներբ պետական զինանշանով դրոշմուած, և միանգամայն վիճակահանութեանց պաշտօնական յայտագիրը, ուր պիտի երեւին պէտք եղած մանրամասնութիւնները։ Վիճակահանութենէն անմիջապէս ետքը իւրաքանչիւր տոմսակ ունեցող պիտի ընդունի քաշուած պարգեւներու պաշտօնական ցուցակը պետական զինանշանով։ Պարգեւներու վճարումն անմիջապէս պիտի կատարուի ըստ յայտագրին, պետական երաշխաւորութեամբ։ Պարգեւները վճարելի են Բէյխսմարքով։ Այն պարագային յորում հակառակ մեր ակնկալութեան, վիճակահանութեանց յայտագիրը մէկուն գործին չգար, պատրաստ ենք ետ առնելու վիճակահանութենէն առաջ՝ այն տոմսակները որք չեն հաճուած և ետ ղրկել ընդունուած գումարը։ Եթէ փափագ յայտնուի, վիճակահանութեան պաշտօնական յայտագիրը յառաջագոյն կը ղրկուի ձրիապէս տեղեկանալու համար անոր։ Կը խնդրենք որ կարելի եղածին չափ շուտ ղրկուին մեզ հրամանները, բայց ամեն պարագայի մէջ յառաջ քան

837 — 30 Հոկտեմբեր 1893 Ն. Տ. — 2—6

ՎԱԼԱՆԴԻՆ ԵՒ ԸՆԿ.

Դրամատուն ի ՀԱՄԲՈՒՐԿ, Գերմանիա

ՌՈՒԵԱԼ ԷՔՍՉԷՆՃ

ԱՍԻՒՐԱՆՍ ՔՈՐԲՕՐԷՇԸՆ

ԱՄԵՆԷ ՀԻՆ ԵՒ ԱՄԵՆԷ ՄԵԾ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ԼՈՆՏՈՆ 1720ԻՆ

Դրամագլուխ աւելի քան — Անգղ. ոսկի **4.000.000**

Ցարդ հրդեհի արկածից համար տուած է » **35.000.000**

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ քարաշէն և փայտաշէն ամեն տեսակ կալուածներ, կահ կարասիք և ապրանք։

Վճարմունք ամենայն կանոնաւորութեամբ և մանաւանդ առանց որ և իցէ ԶԵՂՉԻ կը կատարուին։

Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւն առնուլ փափագող կը հրաւիրուին դիմել առ. Ընդհանուր գործակալս Ճ. Վ. ՕՒԻԹԱԼ ԵՒ ԸՆԿ.

726 — Պահճէ Գափու, Մէյտանճըք սօքաք, Ըւիթայ Խան.

ԹԻՒ 4711

ԱՄԵՆԷՆ ԱՆՈՅՇԱՀՈՏ ԵՒ ԱՄԵՆԷՆ ԱՊԱՀՈՎ ԴԱՐՄԱՆ

ՍՆՆԴԱԿԱՆԵՐՈՒ ՕՃ ՄԱՔՐԵԼՈՒ ԵՒ ԱՌՈՂՋԱՊԱՀ ՏԻՒԱՐՃՈՒ ՀԱՄԱՐ

Օ ՏԸ ՔԱԼՈՆԸ

(Պիտակ կապոյտ-ոսկի)

FRED. MULHENS, COLOGNE

Ճանչցուած իբր

ԼԱՒԱԳՈՅՆ ՄԱՐՔԱՆ

Կը գտնուի հոտեղինաց ամեն վաճառատուններու մէջ։

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՔԵԱՆ

Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

[illegible]

«Մինկրէլի» շոգենաւը հոկտ. 7/19ին երեկոյեան ժամ 4ին (Ը. Ն.) պիտի մեկնի Կ. Պոլսոյ նաւահանգիստէն դէպ ի Պաթում, հանդիպելով Սամսոն, Կիրասոն և Տրապիզոն։

«Արմէնիա» շոգենաւը, հոկտ. 14ին Մարսիլեա պիտի ուղեւորի Դավաքէն։

Բարիզ-Լիօն-Մարսիլիոյ երկաթուղեաւ ուղեւորութիւնն ի միասին առնլով.

Ա. կարգ 245 ֆրանք

Բ. » 175 »

[illegible]

Ուղեւորի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակալս

ԹՈՄՈԹԷ ԲԸՅՈՎ

477 — Մոմհանէ Սոքաք Ֆրանսեզ

Արտօնատէր — Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ

ՔՈՆԵԱՔ ԳՈԹՐՈՆԻ

Յիշեալ քոնեաքը տարրալուծուելով բժշկական վարժարանին մէջ, աղէկ գտնուեցաւ եւ գեղարուեստից արծաթ շքադրամ մը տրուեցաւ տիրոջը։ Կայս. պալատան հանքային տարրալուծից Պ. Մօռօ, քննելէ ետք յիշեալ քոնեաքը, նպաստաւոր տեղեկագիր տուաւ։ Պ. Պրաշամի, Պ. Շաննի, Մավրոքէնի փաշա, Տքթ. Խորասանճեան, Զամպաքօ փաշա, նոյնպէս քննելով զայն՝ նպաստաւոր տեղեկագիր տուին։

Կեդրոնատեղին Կալաթա, Պէօյիւք Խալիլ փաշա խան թիւ 6, Ֆինճանճըլար Եօրկի Գոլարիտիի քով. Վէզնէճիլէր Պ. Սթավրօ Քիրեաքիտիի դեղարանը, կամուրջին վրայ Պէօյիւքտէրէի շոգենուին նաւամատոյցը Սթէֆանաքի ծխավաճառին քով, Պէշիքթաշ Քիլիսէ մէյտանին գազինօճի Ալիքսանին քով եւ ուրիշ ամեն տեղ։ 392

ՄԻՍԻՍ Ս. Ա. ԱԼԼԷՆԻՆ

ԱՇԽԱՐՀԱՀՌՉԱԿ ՄԱԶԻ ՆՈՐՈԳԻՉԸ

(MRS. S. A. ALLEN'S WORLD'S HAIR RESTORER)

Ճերմակ ըլլած մազերուն գոյն, վիճակ ու փայլ կուտայ։ Կը նորոգէ անոր կեանքը, ոյժը և աճումը։ Գլխու թեփը շուտ մը աներեւոյթ կ'ըլլայ։ Իր անուշ հոտը առատ է ու հեշտալի։

"Մէկ շիշը կը բաւէ։" Այս փորձը ունեցան ամէնքը որոնց մոխրագունած մազերը իրենց բնական գոյնին դարձան, և ճաղատ տեղերը մազով ծածկուեցան։ Կերպ չէ, և ամենեւին վնաս մը չըներ։ Թէ որ կ'ուզես թարմ մազ ունենալ և բոլոր կենացդ մէջ պահել, առանց ուշանալու շիշ մը առ Միսիս Ս. Ա. Ալլէնի Աշխարհահռչակ մազի նորոգիչէն. (MRS. S. A. ALLEN'S WORLD'S HAIR RESTORER.)

Գլխաւոր մթերանոցը Լոնտոն է (114 and 116, Southampton Row). Նոյնպէս Բարիզ ու Նիւ Եորք։ Կը վաճառուի ամեն սափրիչներու, անուշ իւղագործներու և անգլիական դեղագործներու քով։

Մեծաքանակ վաճառում ի Պոլիս Բ. Հ. Քիւչիւքեան Ճէնիւդարեց քով, Եէնի ճամի փողոց, 18, Պոլիս և Խաւիւնտ Քարութճա, Սիւքճիւ Ֆալաքըրը, Ղալաթիա փաքրաքանակ վաճառումն Բ. Հ. Քիւչիւքեան եղբարց քով, Պոլսոյ կամուրջին գլուխը, 17, եւ Բերայի Մեծ Փողոցը, 158, Քանտիւք, բրիտանական դեղարանը և Իպիտոր, Հառամատա, Մեծ Փողոց Բոմոյ, 433։

ՔԱՈՒՉՈՒԷ ՄՈՒՃԱԿ

(ԼԱՍԹԻՔ)

(ԵՒ ՄԱՆԹՕ ՄՈՒՇԱՄՊԱ

ՀԱՆՐԱԾԱՆՕԹ ՆՈՐԹՀ ՊՐԻԹԻՇ ՌԻՊԸՐ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Մայրաքաղաքիս մէջ երկար ատենէ ի վեր ճանչցուած է, թէ մեր քաուչուէ մուճակները կը գերազանցեն հրապարակիս վրայ գտնուածները թէ՛ իրենց ճաշակաւ եւ թէ հաստատուն զուտ կաւտաքիքէ շինուածքով։

Այս անգամ մեր յաճախորդաց փափագանաց համեմատ ընտիր բրդեղէն կերպասէ եւ զուտ կաւտաքիքէ շինուած խիստ ձեւաւոր և գիմացկուն մանթօ բերել տուած ենք։

Ինչպէս գործարանիս մուճակները նոյնպէս մանթօները ուրիշ գործարաններու շինուածքին 2-3ը կը հինցունէ եւ մէկը բնաւ ջուր չառներ։

Մեր մուճակներուն ներսի կողմը, կշիռ մը՝ եւ դուրսի կողմը առիւծի պատկերը դրոշմուած է, եւ կը վաճառուին բոլոր քաուչուէ մուճակ ծախողներու քով։ իսկ մանթօները օձիքին ներսի կողմը կը գտնուի առիւծ եւ կշիռի նշանները, և կը ծախուի ի կեդրոնատեղին, ինչպէս նաեւ ի Զմիւռնիա Արաստա շուկան, Հանրմշատէ Րիֆաթ էֆ.ի քով և ի Ըէլանիկ պէզէսթէն Շուկան գաֆաֆ Աճէմ Մէմիշ Օղլուի քով։ Կեդրոնատեղին է, Կ. պոլիս, պահճէ Գափու Գօժամանի օղլու խան դրան կից թիւ 13-14 մթերանոցը։

800 — 11—45

EMULSION SCOTT

(ՍԳՈՏԻ ՕՐ.ԱՐԱԿ)

ՄՕՐԻՒ ՁԿԱՆ ՕՂԻՏ ԻՒՂ

Իփոֆոսֆիթ ու շիւ և սոտայով

Պատրաստեալ ձեռամբ ՍԳՈՏԻ և ՊՕՈՒՆԻ ի Նիւ-Եորք։

Կաթին չափ ախորժահամ է

Մօրթու ձկան հում իւղի բոլոր յատկութիւններն ունի, հիփոֆոսֆիթներու յատկութիւններն ալ ունի

Կը բուժէ Թոքախտը

Կը բուժէ անարիւնութիւնը

Կը բուժէ խոյլերը

Կը բուժէ հազը, ցրտառութիւնները

Կը բուժէ ընդհանուր տկարութիւնը

Կը բուժէ մանկանց ճողածութիւնը

Բժիշկներէն ընդունուած է, ախորժ համ ու հոտ ունի, դիւրամարս է, և ամենէն փափուկ ստամոքսները կը տանին զայն.

Կը վաճառուի գլխաւոր դեղավաճառաց և դեղագործաց քով։

Գործակատարք ի Կ. Պոլիս, ՀԱՄՄԷՐ ԵՒ ՀԱՒՐԵԼ

ՏՐՔ. Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՆԿԼՕ-ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ

4 ՊԱՀՉԷ-ԳԱՊՈՒ Կ. ՊՈԼԻՍ

Մասնագէտք առանց քաշելու լինտրի արհեստական ակռաներ պատրաստելու, մէկ անգամէն ամենաստակ ցաւած ակռաները, ոսկի, աղամանդ և մետաղով լեցնելու, ինչպէս նաև դարմանումն ամեն տեսակ բերնի և ակռայի հիւանդութեանց։

(Բացի կիրակիէ) ամեն օր առաւօտէն մինչեւ կէս օր։ 114

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻՅԷԻ

ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱԿԸ

1893 Հոկտեմբեր 2 էն սկսեալ մինչեւ Նոյեմբեր 1

(Բացի կիրակի օրերէն) Եւրոպական եզերքէն Կամուրջէ Խէպոսֆորի շոգենաւուց երթեւեկութիւնը

Ժ. Վ. — Թ.

- 1 15 Ենմ. Մզպ. Պէօյ. Թրպ. Ենք. Պօյճ. Ր. Հս. [Ր. Հիսարի շոգ.ին հետ պիտի հղրդ.] 37
- 2 — Ենմ. Մէզ. Թրպ. Ենք. Պէշք. (Ենիքէօյի շոգ.ին հետ կը հաղորդակցի) 17
- 2 30 Ենք. ՍԹՆ. Մրկ. Պօյճ. Ր. Հս. Պէպ. Արն. Գրչ. Օրթ. Պշք. 28
- 2 40 Ենմ. Մզպ. Պէօյ Թրպ. Ենք. ՍԹՆ. Միրկ. Պօյ. Ր. Հս. Ր. Հս. շգ.ին կը հղրդ. [Ուրբ. Ները Պէպ. Արն. Գրչ. Օր. Պշ. 40
- 2 40 Ր. Ա. Գվ. Ենմ. Մզպ. Պէօյ. Թրպ. Պէյզ. անտի Ասիական եզերք անցնելով մինչեւ Գնտ. եղած նստոյց. Ներն հանդիպելով Օրթ. պիտի երթայ։ Գնտ.ի շոգ.ին հետ կը հաղորդկ. Ուրբ. Ները Օրթ. Վնք. Զնկ. Պէյլ. Գզկ. Պշք. 18
- 3 20 Ենմ. Մէզ. Պէօյ. Թրպ. Ենք. ՍԹՆ. Մրկ. Պօյճ. Ր. Հս. Ր. Հս.ի շոգ.ին հետ կը հղրդ. Ուրբ. Ները Պէպ. Արն. Գրչ. Օրթ. Պշք. 38
- 4 15 Ենմ. Մէզ. Պէօյ. Թրպ. Ենք. ՍԹՆ. Մրկ. Պօյճ. Ր. Հս. Պէպ. Պշք. Պէպք.ի շոգ.ին կը հղրդ. Ուրբ. Ները Արն. Գրչ. Օրթ. 34
- 5 40 Ենմ. Մէզ. Պէօյ. Թրպ. Պէյք. Ենք. ՍԹՆ. Մրկ. Պօյճ. Ր. Հս. Պէպ. Արն. Գրչ. Պէյլ. Օրթ. Պշք. Ուրբ. Ները Պէյզ. եւ Պէյլ. չկայ 42
- 7 — Ենմ. Մէզ. Պէօյ. Թպ. Պէզ. Բշպ. Են. Մկ. Գնլ. Ր. Ա. Հս. Գնտ. Ար. Զնկ. Պէյլ. Օր. Գզ. Պշ. Իս. 41
- 8 — Ա. Ր. Գվ. Մէզ. Պէօյ. Թրպ. Ենք. ՍԹՆ. Մրկ. Ր. Հս. Պէպ. Արն. Գրչ. Օր. Պշք. 18
- 10 — Ր. Հիս. Զնկ. Իսկ. (բացի Ուրբ. է) 37
- 10 15 Ենմ. Մէզ. Պէօյ. Թրպ. Ենք. Մրկ. Ր. Հս. Արն. Օրթ. Պշք. 34

Ենիքէօյէն Կամուրջ Խէպոսֆորի շոգենաւ

- 1 15 Ենք. ՍԹՆ. Մրկ. Պօյճ. Ր. Հս. Պէպ. Արն. Գրչ. Օրթ. Պշք. 42

Պէպէքէն Կամուրջ Խէպոսֆորի շոգենաւ

- 1 15 Պէպ. Արն. Գրչ. Օրթ. Պշք. 22
- 1 45 Պէպ. Արն. Գրչ. Օրթ. Պշք. 42
- 2 — Օրթ.էն ուղղակի կամուրջ բացի Ուր.է 33
- 2 15 Ր. Հս. Պէպ. Արն. Գրչ. Օրթ. Պշք. Գպթ. 21
- 3 — Պէպ. Արն. Գրչ. Օրթ. Պշք. 23
- 3 35 Հս.էն Պէպ. Արն. Գրչ. Օրթ. Պշք. բացի Ուրբ.է 22
- 4 10 Ր-Հս-Պէպ-Ար-Գր-Օր-Պշ-Գպ-բացի Ուր-է 21
- 4 10 Օրթ-էն ուղղակի կամուրջ բացի Ուր-է 18
- 4 45 Պէպ. Արն-Գրչ-Օրթ-Պշք- բացի Ուր-է 28
- 5 15 Պէպ-Արն-Գրչ-Օրթ- Պշք- բացի Ուր-է 40

Ասիական եզերքէն Կամուրջ Խէպոսֆորի շոգենաւ

- 1 15 Գնտ-Վնք-Զնկ-Պէյլ-Գզկ- 34
- 1 15 Պէյզ-Բշպ. Զպգ-Գանլ-Ա-Հիս- Գանտ-Օրթ- (Գնտ- կը հաղրդկ-) Ուրբաթները բացի Օրթ-էն Վան-Զնկ-Պէյլ-Գզկ. 33
- 1 50 Պէպ-Գն. Վնք-Զնկ-Պէյլ- Գզ-Պշք-բցի Ուր-է 41
- 2 — Պէյզ-Բշպ-Զպգ-Ենք-Գնլճ-Պօյճ-Ր- Ա-Հիս- Գնտ-Արն-Զնկ-Պէյլ-Օրթ-Գզ-Իսկ- Պշ-Գպ- 25
- 3 — Ա. Հս. Գնտ-Վնք-Զնկ-Պէյլ-Գզկ-Պշք- 33
- 3 20 Պէյզ-Բշպ-Զպ-Գնլ-Ա-Հս-Գնտ-Օր- (Գնտ-ի շոգ-ին կը հղրդկ-) Ուր-ները բացի Օրթ-է Վնք-Զնկ-Պէյլ-Գզկ-Պշք- 18
- 4 10 Գնտ-Վնք-Զնկ-Պէյ-Գզ-Իսկ. բացի Ուր- 17
- 4 30 Պէյզ-Բշպ-Զպգ-Գնլ-Ա-Հս-Գնտ- [Գնտ-շոգ-հետ կը հաղրդ- Ուրբ-Ները 5 Մզ-Պօյ-Թր-Վնք-Զնկ-Պէյլ-Գզկ-Պշք- պիտի հանդիպի] 37
- 5 15 Գնտ-Վնք-Զնկ-Պէյլ-Գզկ-Պշք. 22
- 7 — Մրկ-Ր-Ա-Հս-Գնտլ-Արնվ-Զէնկ-Պէյլ-Օրթ-Գզկ-Պշք-Իսկ։ Հնգշ- օրերը Օր-Պշ- չկայ 25

- 9 — Պէօյ-Թրպ-Պէյզ-Բշպ. Զպ-Գնլ- Ա-Հս-Գնտ-Վնք-Զնկ-Պէյլ-Գզկ-Իսկ- 28
- 10 10 Պէյզ-Գնլ-Ա-Հս- Զնկ-Պէյլ-Պշ- 2[illegible]
- 10 20 Ա- Հիսարէն ուղղակի կամուրջ 33
- 11 — Գզկ-էն ուղղ. կամուրջ բացի Ուրբաթէ 42
- 11 — Վնք-էն » » » » 21
- 11 55 Գզկ- Իսկ » » 12

(Բացի կիրակի օրերէն) Կամուրջէն Եւրոպական եզերք Խէպոսֆորի շոգենաւուց ժամերը

- 2 30 Պշք-Օրթ-Արն-Պէպ-Ր-Հս-Մրկ-Ենիք-Թրպ-Պէօյ-Մէզ-Ենմ-Ա-Գավազ 34
- 3 35 Գապ-Պշք-Իսկ-Գզկ-Օրթ-Պէյլ- Զնկ-Արնվ-Գնտ-Ա-Ր-Հս-Գնլ-Միրկ-Ենք- Բշպ- Պէյզօզ Թրպ. Պէօյ. Մէզ. Ենմ. 41
- 3 25 Արն. Պէպ. Ր. Հիս. բացի Ուրբաթէ 21
- 4 — Պշք. Օրթ. Գրչ. Արն. Պէպ. Ր. Հս. Պօյճ. ՍԹՆ. Ենք. Թրպ. Պէօյ. Մէզ. Ենմ. 42
- 4 30 Պշք. Պէյլ. Զնկ. Պէպ. Ուրբ. Գնտ. 40
- 5 — Իսկ. Պշք. Գզկ. Օրթ. Պէյլ. Զնկ. Արնվ. Պէպ. Գնտ. Ա. Ր. Հս. Գնլ. Զպգ. Մրկ. 25
- 6 — Գապ. Պշք. Օրթ. Գրչ. Արն. Պէպ. Ր. Հս. Մրկ. Ենք. Պէյզ. Թրպ. Պէօյ. Մէզ. Ենմ. Գվզ. ներ 18
- 7 — Պշք. Իսկ. Գզկ. Պէյլ. Զէնկ. Արն. Գնտ. Ր. Հս. Պօյճ. Գնլ. Ենք. Թրպ. Պէօյ. 28
- 8 30 Պշք. Օրթ. Արնվ. Պէպ. Ր. Հիս. Միրկ. Ենիք. Թրպ. Պէօյ. Մզպ. Ենմ. 34
- 9 20 Պէշ. Օրթ. Գրչ. Արն. Պէպ. Ր. Հիս. Ուրբ-ները Օվկ. վերջ Մրկ. Ենք. Թրպ. Պէօյ. Մէզ. Ենմ. 37
- 10 — Ենիք. Թրպ. Պէօյ. Մէզ. Ենիմ. բացի Ուր. 40
- 10 5 Պշք. Օրթ. Գրչ. Արն. Պէպ. Ր. Հս. Պօյճ. Մրկ. ՍԹՆ. Ենք. Թրպ. Պէօյ. Մէզ. Ենմ. Ուրբ. ները 10վայրկեան ետքը 17
- 10 45 Ր. Հս. Պօյճ. Միրկ. ՍԹԷՆ. Ենիք. Թրպ. Պէօյ. Մէզ. Ենիմ. Ուրբաթները չկայ 18
- 11 20 Ենք. Թրպ. Պէօյ. Մէզ. Ենմ. 37
- 11 35 Պէպ. Ր. Հիս. Պօյճ. Մրկ. ՍԹՆ. Ենք. 42

Կամուրջէն Անատոլուհիսար Խէպոսֆորի շոգենաւուց ժամերը

- 4 10 Ուղղ. Պէպէք բացի ուրբաթէ [illegible]
- 10 35 Պշք. Օր. Գրչ. Արն. Պէպ. Գնտ. Ա. Ր. Հս. Գնլ. Մրկ. Ենք. Բշպ. Պէյզ. բացի Ուրբաթէ [illegible]
- 11 15 Գապ. Պշք. Օթ. Գչ. Արն. Պպ. Ր. Հ. Պօյճ. Ենք. [illegible]
- 11 45 Պշք. Օրթ. Գրչ. Արն. Գնտ. [illegible]
- 12 15 Պշք. Օրթ. Գրչ. Արնվ. [illegible]

Կամուրջէն Ասիական եզերք Խէպոսֆորի շոգենաւուց ժամերը

- 2 20 Իսկ. Պէյլ. Զէնկ. Գնտ. Ր. Հս. բացի Ուր. 22
- 2 25 Ուղղակի Ա. Հիսար 33
- 2 50 Իսկ. Գզկ. Պէյլ. Զնկ. Վնք. Գնտ. Ա. Հս. Գնլ. Զպք. Բշպ. Պէյզ. Ուր. Ներըթրպ. Պէօյ. Մէզ. 37
- 3 40 Ուղղակի Գանտիլլի բացի Ուրբաթէ 17
- 4 30 Պշկ. Պէյլ. Զէնկ. Պէպ. Ուրբաթները Գնտլ. 40
- 4 40 Ուղղակի Գանտիլլի (բացի ուրբ.է) 23
- 8 40 Պշք. Գզկ. Պէյշ. Զնկ. Գնտ. Ա. Հս. Գնլ. Զպք. Բշպ. Պէյզ. 22
- 9 30 Պշք. Գզկ. Պէյլ. Զնկ. Վնք. Գնտ. Ա. Հս. 30
- 10 20 Պշք. Գնտ. Ա. Հս. Գնլ. Զպգ. Բշպ. Պէյզ. Թրպ. Մէզ. Ր. Ա. Գավազներ 38
- 10 30 Պշք. Պէյլ. Զնկ. Վնք. Ուր. Ները Իսկ. Գզկ. Արնվ. Գնտ. Ա. Ր. Հս. Մրկ. Ենք. Պէօյք. 21
- 10 40 Իսկ. Գզկ. բացի Ուրբաթէ 42
- 11 20 Գպա. Պշք. Գզկ. Պէյլ. Զէնկ. Վնիք. Գնտլ. Ա. Հիս. Պէպ. Ուրբաթները Իսկ. 41
- 11 18 Գնտ. Ա. Հս. Գնլ. Զպգ. Բշպ. Պէյզ. 33
- 11 30 Իւսկ. Գզկ. 12
- 12 — Գապ. Գզկ. Պէյլ. Զէնկ. 21

ԻՒՍԿԻՒՏԱՐ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ

Իւսկիւտարէն Կամուրջ		Կամուրջէն Իւսկիւտար	
— —		— —	
— —		— —	
— —		— —	7 —
— —		1 50	7 30
1 30	7	2 25 Վոսփ.	8 15
2 —	8 10	2 30	9 5
2 35	8 20 Վոսփ.	2 50	9 50
3 —	8 50	3 —	10 15
3 30	9 30	3 25	10 30 Ֆէրպ
3 45 Ֆէրպ.	9 45 Ֆէրպ.	3 50	10 40 Գզկ.
4 —	10 25	4 30 Ֆէրպօթ	11 —
4 30	10 45	4 40	11 30 Ֆէրպ
4 50 Վոսփ.	11 — Գուզկ.	5 — Վոսփ.	11 30 Գզկ.*
5 50	11 — Ֆէրպ.	5 40	11 50
5 30 Ֆէրպ.	11 20	6 15 Ֆէրպօթ	— —
6 30	12 5	6 25	12 10

ԿԻՐԱԿԻ ԵՒ ՈՒՐԲԱԹ ՕՐԵՐ

Իւսկիւտարէն Կամուրջ		Կամուրջէն Իւսկիւտար	
— —	—	— —	
— —	7 —	— —	6 25
— —	8 10	— —	7 10
1 30	8 20 Վոսփ.	1 50	8 20
2 15	9 —	2 10	9 5
2 45	9 30	2 45	9 45
3 20	9 45 Ֆէրպ.	3 20	10 15
3 45 Ֆէրպօթ	10 15	3 — Վոսփ.	10 30 Ֆէրպ.
4 —	10 40	4 30 Ֆէրպօթ	10 40
4 35	11 — Ֆէրպ.	4 30	11 30 Ֆէրպ.
5 30 Ֆէրպօթ	11 10	5 — Վոսփ.	11 20
5 15	11 45	5 30	11 50
6 —	12 5	5 15 Ֆէրպօթ	12 10

*Այս երթեւեկութիւն ուրբաթ, շաբաթ եւ տօն օրերը տեղի չպիտի ունենայ։

ՀԱՐԷՄ ԻՍԿԷԼԷՍԻ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ

- 3 — Հարէմէն Սալաճագ (բացի կիրակիէ)
- 4 30 » » բացի ուր.է)
- 10 40 » » (բացի ուր. կիր. օրերէ]
- 11 25 » » [ուր. կիր. ժ. 10.45ին]
- 2 40 Կամուրջէն Հարէմ Սալաճագ [բացի կիր.է]
- 4 — » » » [բացի ուր.է]
- 10 10 » » անտի Սալաճագ [բացի ուր. կիր. օրերէ
- 11 10 » » » Սալաճագ [կիրակի եւ ուրբաթ օրերը ժամ 10.30ին]։

ԻՒՍԿԻՒՏԱՐ ՍԻՐՔԷՃԻ ԻՍԿԷԼԷՍԻ

ԵՒ

ԳԱՊԱԹԱՇԻ ՄԻՋԵՒ ԿԱՌԱԲԱՐՁ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ ԵՐԹԵՒԵԿԻ ԺԱՄԵՐԸ

- 3 45 Իւսկիւտարէն Գապաթաշ Սիրքէճի
- 5 30 Իւսկիւտարէն Սիրքէճի
- 9 45 Իւսկիւտարէն Սիրքէճի
- 11 — Իւսկիւտարէն Սիրքէճի
- 4 45 Սիրքէճիէն Իւսկիւտար
- 6 15 Սիրքէճիէն Գապաթաշ Իւսկիւտար
- 10 30 Սիրքէճիէն Իւսկիւտար
- 11 30 Սիրքէճիէն Իւսկիւտար

Ծան.—Օդը միգապատ եղած ատեն, շոգենաւք իրենց գտնուած տեղը պիտի մնան։